

De Business

Partener:

Dobândă BNR	6,50%
ROBOR 3M	5.62 %
ROBOR 6M	5.59%
IRCC 3M	5.99 %
1 EUR	4.9764 lei
1 USD	4.7176 lei
1 g aur	393,2836 lei

Date valabile în 18 noiembrie 2024

Antreprenorul ieșean care vrea să bage AI în catalogul școlar

În urmă cu 16 ani, o companie ieșeană crea catalogul digital, o soluție care în pandemie avea să cucerească rapid școlile din România, aceleași școli care până atunci se dovediseră refractare la digitalizarea educației. Fondatorul AdServio, Alexandru Holicov, era însă convins că soluția sa este una care poate susține elevii pe tot parcursul școlii. ●
Întreaga poveste, în pagina 4

Bitdefender

Cum vede Florin Talpeș potențialul Iașului în industria IT

Într-un scurt interviu acordat Ziarului de Business, cofondatorul Bitdefender vorbește despre necesitatea sprijinirii start-up-urilor din Iași, dar și despre alegerile prezidențiale din SUA și România ● 2

5 ● Despre facturile simplificate și scutirea la declararea în sistemul RO e-Factura

Gândirea critică a deciziilor manageriale

Volumul mare de informații și dezvoltarea rapidă a tehnologiilor impun liderilor și angajaților să își perfecționeze abilitățile de gândire critică și luare a deciziilor. Pe măsură ce organizațiile gestionează o cantitate enormă de date și un flux continuu de informații, provocarea nu este să se piardă în detalii, ci să extragă esențialul ca să ia decizii corecte și informate. ● 5

Piața imobiliară din Iași în 2024: Prețuri în creștere și cerere activă ● 2

Retailtainment: cum transformă experiențele captivante industria dezvoltărilor comerciale ● 3

Cum influențează Administrația Publică economia în România și Iași

Administrația publică joacă un rol ambivalent în dezvoltarea economică a României: deși funcționează ca un element de coordonare a statului, aceasta are și un impact direct asupra economiei locale. În județul Iași, însă, impactul economic al acestui sector este limitat în comparație cu alte județe ale României. ● Pagina 3

Dr. Vicențiu Robert Gabor

Economia găfâie, iar perspectivele lui 2025 nu arată deloc bine ● Pagina 6

„Decizia CCR în cazul suprataxării firmelor din energie aruncă în aer plafonarea prețurilor”

● Statul va trebui să plătească firmelor supraimpozitate toți banii luați ilegal, adică aproape 5 miliarde de euro ● Pag. 6

Cum percepe Bursa performanța actuală a bătrânului continent

Europa se trezește din pumni, în anul 2024 - an care ar putea fi de grație doar dacă chiar se produce trezirea și continentul nu se culcă la loc - între doi boxeri de super-grea, America și China. ● Pagina 7

din Sumar

● Cheltuielile pentru activitatea de cercetare-dezvoltare au ajuns la doar 0,51% din PIB:

Cheltuielile efectuate în anul 2023 pentru activitatea de cercetare-dezvoltare au însumat 8,288 miliarde de lei, reprezentând 0,51% din Produsul intern brut, din care pentru sectorul public 0,19% și pentru sectorul privat 0,32%.

Pagina 6

● OMV Austria ar putea rămâne fără gaz rusesc până la sfârșitul anului:

Furnizarea de gaze rusești către compania de petrol și gaze OMV din Austria riscă să se oprească înainte de sfârșitul anului din cauza unui caz de arbitraj intentat împotriva Gazprom, relatează Reuters.

Pagina 8

● Victoria lui Trump în alegeri a dus la ieftinirea aurului:

Prețul aurului a înregistrat un nou declin, ajungând la cel mai scăzut nivel din ultimele două luni, pe măsură ce sentimentul de "risk-on" domină piețele, iar dolarul american continuă să se întărească după victoria lui Donald Trump la alegerile din SUA de săptămâna trecută

Pagina 8

Apartamentele din Iași, mai scumpe cu 14%

Prețul mediu al apartamentelor din Iași a crescut cu 14% în ultimul an, ajungând la un nivel mediu de 1.608 euro pe metru pătrat, în timp ce oferta de locuințe a scăzut.

Reducerea ofertei, a făcut ca apartamentele să se vândă mai repede. Dacă la începutul anului timpul mediu de vânzare a unui apartament era aici de 75 de zile, în trimestrul al treilea vânzătorii au reușit să găsească cumpărători pentru proprietățile rezidențiale într-un interval mediu de 60 de zile. Acestea sunt câteva dintre concluziile Raportului Market 360 Imobiliare.ro în ce privește piața imobiliară din Iași în perioada iulie – septembrie 2024.

Oferta de locuințe din Iași a scăzut semnificativ în 2024, ajungând la 5.800 de unități în al treilea trimestru, cu 8% mai puțin decât în aceeași perioadă a anului trecut. Segmentul de locuințe noi a suferit și el o contracție puternică, mai arată specialiștii Imobiliare.ro, cu o scădere de 20% față de trimestrul al treilea din 2023, limitând opțiunile pentru cei care doresc proprietăți recent construite. Lipsă de ofertă generează o presiune constantă pe prețuri: prețul mediu pe metru pătrat în Iași a ajuns la 1.608 euro, cu o creștere de 4% doar în ultimele trei luni și de 14% în ultimele 12 luni. În doi ani, prețurile au crescut în total cu 18%.

În Iași, creșterea numărului de tranzacții a fost semnificativă, cu 6% mai multe imobile vândute în trimestrul al treilea din acest an față de perioada similară din anul trecut, față

de aceeași perioadă din 2023, iar interesul cumpărătorilor se reflectă în marja redusă de negociere. Din cele 6.652 de imobile vândute în trimestrul III, 2.070 au fost unități individuale, în creștere cu 19% față de anul trecut.

Durata medie de vânzare a unui apartament a fost în trimestrul al treilea al acestui an de aproximativ 60 de zile, o reducere semnificativă față de începutul anului, când vânzătorii aveau nevoie de până la 75 de zile pentru a găsi un cumpărător. Iar vânzătorii țin cu dinții de prețul apartamentelor, ceea ce a făcut ca la Iași să se înregistreze a doua cea mai scăzută marjă de negociere, de 3,1%, dintre cele practicate în marile orașe din țară.

Pe lângă aceste informații, Imobiliare.ro a făcut și profilul cumpărătorilor de apartamente din Iași care apelează la credite ipotecare pentru achizițiile lor și a ajuns la concluzia că cei mai mulți ieșeni care achiziționează locuințe apelează la credite ipotecare, iar valoarea medie a unui astfel de credit este de 68.539 de euro, cu o rată lunară de 402 euro. În ceea ce privește profilul solicitanților, predomină bărbații, aceștia reprezentând 71% dintre cei care au inițiat cereri de creditare în 2024.

La închirierile de locuințe, pe de altă parte, în timp ce oferta s-a redus cu 10% în perioada iulie-septembrie 2024 față de iulie-septembrie 2023, tariful chiriilor a crescut cu circa 50 de euro pe toate segmentele: pentru o garsonieră, chiria medie a ajuns la 330 euro/lună, pentru un apartament cu două camere la 450 euro/lună, iar pentru trei camere la 520 euro/lună. Zonele centrale rămân cele mai scumpe, cu chirii medii de 500 euro/lună în Centru și Copou-Sărărie. (Cristina PETRACHE)

Ce crede Florin Talpeș despre potențialul Iașului în industria IT

Iașul are un potențial foarte mare în industria IT, crede Florin Talpeș, CEO-ul Bitdefender. Antreprenorul subliniază importanța parteneriatelor între afaceri și educație pentru a stimula dezvoltarea locală. Într-un scurt interviu acordat Ziarului de Business, cofondatorul Bitdefender vorbește despre necesitatea sprijinirii start-up-urilor din Iași, dar și despre alegerile prezidențiale din SUA și România.

Prezent la Iași pentru a doua oară în acest an, Florin Talpeș, CEO și cofondator al Bitdefender, liderul global de securitate cibernetică, a spus pentru Ziarul de Business că Iașul are un potențial foarte mare în zona de business, însă există și un „dar”. Pentru că întotdeauna e loc de mai bine, din punctul său de vedere, iar locul Bitdefender pe harta lumii ne face să îl credem pe cuvânt.

În cadrul unui scurt interviu, acordat în exclusivitate, Talpeș a discutat despre importanța învățării continue și a inițiativelor care pot valorifica potențialul regiunii. În acest context, antreprenorul a subliniat rolul esențial al parteneriatelor și colaborărilor între sectorul de afaceri și cel educațional pentru a stimula dezvoltarea economică și tehnologică a Iașului. „Aș zice că în viață, pe măsură ce înaintezi, îți dai seama cât de mult mai ai de învățat. Iar atunci când vorbim de dezvoltarea unei țări există grupuri care sunt mai în față, de mijloc și grupuri care încep, și atunci e bine să înveți să citești ce au gândit alții. Să-i aduci mai în față pe cei care au trecut prin dureri, multe rani astfel încât tu să ai ocazia să faci mai repede și mai bine. E ca la vasele comunicante”, a explicat, pentru Ziarul de Business, Florin Talpeș, cofondatorul Bitdefender, în pauza unui eveniment, organizat la Iași de Romanian Business Leaders (RBL). Omul de afaceri a profitat de ocazie și a lăudat inițiativa RBL, considerându-le vitale pentru creșterea zonei și pentru integrarea acesteia într-un ecosistem de afaceri mai amplu.

Talpeș: „Aici văd viitorul”

În contextul unei economii globale în continuă schimbare, CEO-ul Bitdefender a punctat necesitatea adaptării și inovării constante, argumentând că evenimentele precum cele organizate de RBL sunt cruciale pentru a aduce laolaltă experți și antreprenori care pot împărtăși din experiența lor și pot ghida dezvoltarea regională. „Am mai fost în primăvară aici, în Iași, zona are un potențial excepțional, dar trebuie multe inițiative care să-l construiască și să-l valorifice. În opinia mea, în zona de business, RBL mi se pare cea mai activă organizație, care are niște inițiative jos pământul Iașului. În Iași au pornit câteva inițiative și cred eu, pe măsură ce aduci tot mai multe organizații, care ajută la transformare, e vorba de conectarea lumii de business cu zona educației, mai departe Iașul poate să beneficieze mai mult. Deci, evenimentul acesta este exact ce trebuie pentru Iași și e bine să fie cât mai multe, pentru că Iașul are potențial foarte mare!”, a mai susținut Florin Talpeș. Întrebat despre industria IT din Iași, omul de afaceri a apreciat că este una din zonele cu potențial mare din capitala Moldovei, însă a accentuat și necesitatea sprijinirii start-up-urilor, inclusiv a

Florin Talpeș (stânga), CEO și cofondator al Bitdefender, alături de Dan Schipor, lider filiala RBL Iași, organizator al unui eveniment de afaceri la jumătatea săptămânii trecute

creării unui mediu favorabil pentru acestea. De asemenea, a menționat că regiunea beneficiază deja de prezența unor companii mari și puternice, care pot servi drept modele de succes pentru noile inițiative antreprenoriale: „M-aș bucura, de exemplu, dacă zona de start-up-uri s-ar dezvolta aici mai mult. Aici, în sală (n.r. - locația conferinței RBL) sunt câțiva oameni de tehnologie super tari din România! Cred că ar trebui chemați să devină antrenori pentru start-up-uri, astfel încât să poată să ajute. Deci, m-aș duce foarte mult pe zona de start-up-uri, de creare de tehnologie, că zic așa în nume propriu. În momentul ăsta există o finanțare suficient de mare, pentru asta trebuie să crezi un ecosistem și aici în Iași. Aici văd viitorul. Pentru că Iașul are deja câteva companii foarte mari, puternice care au dus deja un anumit mental, mindset, un anumit mod de lucru care este

foarte favorabil deja următorilor pași”, a mai adăugat CEO-ul Bitdefender.

Cum vede antreprenorul noua președinție a SUA

Având în vedere că SUA reprezintă o piață importantă pentru Bitdefender l-am întrebat pe omul de afaceri cum vede alegerile de peste ocean și dacă există motive de îngrijorare în acest sens. Antreprenorul a confirmat că Statele Unite reprezintă o piață foarte importantă pentru Bitdefender și nu și-ar face prea multe griji în privința administrației Trump. Totuși, luând în calcul și un scenariu mai sumbru, el a subliniat că, din punct de vedere economic, orice tendință de izolare a Europei ar putea reprezenta o oportunitate pentru țările europene de a deveni mai active și mai unite. „România are un mare avantaj pentru că face parte din NATO și nu numai. Dar, din punct de vedere strategic, militar, România este mai influențată de Statele Unite decât de Uniunea Europeană. Uniunea Europeană e o influență economică. Noi suntem în zona de cyber mai degrabă către zona militară. Deci, aici legăturile dintre România și Statele Unite sunt puternice. Nu ne facem multe griji. Din punct de vedere economic, dacă apare o anumită izolare, că toți facem anumite predicții, și apare o anumită împingere a zonei europene de către administrația Trump, asta înseamnă că un sut în fund ne unește și ne face mai puternici. Poate fi o șansă pentru țările europene să fie mai active, mai autonome și mai unite în zona economică și militară. Poate să fie de fapt, o oportunitate în viitor”, a apreciat CEO-ul Bitdefender. Revenind în țara noastră unde se duc campanii electorale pe două fronturi, Florin Talpeș a recunoscut că își dorește ca românii să voteze bine la alegerile din acest an, pentru ca România să aibă un viitor bun și predictibil: „Îmi doresc ca românii să voteze bine la alegeri, să aleg un Parlament și un președinte care să ducă țara mult înainte.”

Bitdefender este unul dintre cele mai cunoscute branduri românești la nivel internațional, cu o prezență globală și birouri pe mai multe continente, dar cu „cartierul general” în București. Compania a fost fondată de familia Talpeș, Florin și Măriaș și se descrie astăzi drept un lider global în soluții de securitate cibernetică, care protejează milioane de utilizatori individuali și companii încă din 2001, din 2023 fiind și partener Ferrari în domeniul securității cibernetică. În 2023, grupul Bitdefender a raportat venituri nete de 391,9 milioane de dolari și un profit operațional ajustat (EBITDA) de 85 de milioane de dolari. Compania numără în prezent în jur de 1.800 de angajați. (Ana-Maria DOBRE)

„Programul Școli Verzi – modernizarea clădirii Colegiului Național «Garabet Ibrăileanu» din Municipiul Iași”

Pentru a avea un mediu înconjurător fără substanțe toxice, este nevoie de mai multe acțiuni de prevenire a poluării, precum și de măsuri de curățare a mediului și de remediere a poluării. Pentru a proteja cetățenii și ecosistemele Europei, U.E. trebuie să monitorizeze, să notifice, să prevină și să remedieze mai bine poluarea aerului, a apei, a solului și cea cauzată de produsele de consum. Pentru a realiza acest obiectiv, U.E. și statele membre vor trebui să examineze într-un mod mai sistematic toate politicile și reglementările. Pentru a face față acestor provocări interconectate, Comisia Europeană a adoptat în 2021 Planul de acțiune către reducere la zero a poluării aerului, apei și solului.

Instituțiile de învățământ, precum școlile și universitățile sunt cele mai în măsură pentru a discuta cu elevii, cu părinții și cu întreaga comunitate despre schimbările necesare pentru o tranziție de succes. Un sistem educațional eficient este, în esență, o investiție în viitor. Atunci când fiecare persoană are acces la o educație de calitate, se deschid porți nu doar pentru individ, ci și pentru întreaga comunitate. Educația nu doar că dezvoltă abilitățile necesare pentru viitorii angajați și antreprenori, dar îi învață pe oameni și valorile fundamentale precum responsabilitatea, respectul și empatia.

Conceptul de „școală verde” desemnează profilul unei școli care creează un mediu sănătos și care favorizează învățarea, în timp ce economisește resurse, generează energia electrică proprie și folosește tehnologii care reduc emisiile de gaze cu efect de seră. „Școlile verzi” reduc consumul de energie și apă, de combustibili fosili, colectează separat deșeurile și protejează mediul ambiant.

În vederea dobândirii statutului de școală verde, COLEGIUL NAȚIONAL „GARABET IBRĂILEANU” din Municipiul Iași va trebui modernizat, astfel încât să îndeplinească condițiile impuse de

normativele specifice în ceea ce privește creșterea performanței energetice.

Astfel, S.C. SIGM-HOME PROJECTS S.R.L., în calitate de proiectant general, a fost responsabil să analizeze, fundamenteze și să propună minimum două opțiuni tehnico-economice diferite, recomandând, justificat și documentat, opțiunea tehnico-economică optimă pentru modernizarea obiectivului de investiții, sarcina sa fiind deloc ușoară, având în vedere starea actuală a instituției de învățământ.

Așadar, printre lucrările ce trebuie realizate astfel încât Colegiul să obțină statutul de școală verde, amintim următoarele: schimbarea tâmplăriei cu una performantă energetic, izolarea pereților exteriori cu un strat de vată bazaltică dublă densitate, izolarea termică a planșelor superioare, montarea de panouri solare pentru apa caldă de consum, montarea unui sistem fotovoltaic, montarea unor pompe de căldură, montarea unui sistem de ventilație cu recuperare de căldură, schimbarea corpurilor de iluminat incandescente și cu descărcare în gaze cu becuri economice tip LED, montarea de elemente de control al temperaturii și iluminatului interior, precum și integrarea tuturor acestor elemente într-un sistem BMS.

Investiția de față vizează crearea contextului necesar pentru tranziția spre verde, oferind astfel spațiul necesar pentru pregătirea de cetățeni activi, implicați și responsabili, în acord cu standardele europene și globale de dezvoltare sustenabilă, prin intermediul infrastructurii educaționale adecvate. Prin implementarea proiectului propus, școala va contribui la creșterea capacității de reziliență a sistemului educațional prin modernizarea infrastructurii educaționale, în corelare cu nevoile prezente și viitoare ale pieței forței de muncă, în vederea asigurării participării la un proces educațional de calitate, modern și inclusiv.

ARCADIA
SPITALE ȘI CENTRE MEDICALE

CENTRUL
DE SĂNĂTATE
A SĂNULUI

30% reducere
acum și la
următoarele
mamografi

O dată la 2 ani,
pe tot parcursul vieții

Activează avantajul tău!
0232 920
arcadiamedical.ro

Cum influențează Administrația Publică economia în România și Județul Iași

Administrația publică joacă un rol ambivalent în dezvoltarea economică a României: deși funcționează ca un element de coordonare a statului, aceasta are și un impact direct asupra economiei locale. Între provocările legate de transparență și nevoia de eficiență, sectorul public devine totuși un angajator important, mai ales în comunitățile cu oportunități reduse de angajare, susținând astfel economia locală. În județul Iași, însă, impactul economic al acestui sector este limitat în comparație cu alte județe ale României.

Administrația publică reprezintă ansamblul instituțiilor și proceselor prin care se execută, supraveghează și gestionează politicile guvernamentale, având un impact direct asupra bunăstării cetățenilor. Aceasta include organizarea și coordonarea strategică a structurilor birocratice din sectorul public, cu scopul de a asigura o funcționare eficientă a agențiilor și programelor guvernamentale. Funcționarii publici, prin munca lor, contribuie la elaborarea și implementarea politicilor, gestionarea resurselor partajate și promovarea creșterii economice.

În practică, administrația publică din România se confruntă cu numeroase critici din partea cetățenilor. Ineficiența, corupția și birocrația excesivă sunt adevărate semnalmente ca fiind bariere majore în calea unei guvernări eficiente. Cetățenii resimt o lipsă de transparență și responsabilitate în gestionarea fondurilor publice, ceea ce duce la scăderea încrederii în instituțiile statului. Aceste provocări nu sunt doar aspecte de management, ci au implicații profunde asupra dezvoltării economice și sociale.

Administrația publică nu este doar un aparat administrativ, ci și o componentă importantă a economiei, având un rol semnificativ în sprijinirea regiunilor cu probleme economice, devenind un angajator important în zonele cu oportunități limitate de muncă, în special în mediul rural. Sectorul administrativ public influențează structura pieței muncii și calitatea vieții cetățenilor. Deși adesea

percepută ca o formă de economie subvenționată, impactul este unul mai profund decât se extinde dincolo de simpla angajare a personalului.

Administrația publică reprezintă o componentă importantă în gestionarea sectorului public, fiind totodată o parte integrantă a acestuia. Sectorul public, cunoscut și ca sector de stat, constituie o parte semnificativă a economiei, incluzând servicii esențiale și întreprinderi de stat. Acestea are responsabilitatea de a oferi bunuri și servicii de care nu se poate exclude niciun utilizator, precum educația, sănătatea și infrastructura. De asemenea, întreprinderile publice, care funcționează pe baza unor principii comerciale, formează un segment important al sectorului, dar se confruntă adesea cu probleme de eficiență și management.

În țările fostului bloc comunist, sectorul public deținea în 1989 o pondere între 70% și peste 90% din totalul locurilor de muncă, înregistrând o scădere abruptă până la începutul anilor 2000. Această tendință a fost deosebit de evidentă în China, unde, până în 1978, 78,3% din forța de muncă urbană era angajată în sectorul public. Odată cu lansarea reformei economice chineze, ratele de angajare în sectorul public au început să scadă drastic, ajungând la 56,4% în 1995 și 32,8% în 2003, conform estimărilor politologului și economistului Jin Zeng. În țările OECD, rata medie de angajare în sectorul public era de 21,3% în 2013, nu departe de această valoare se afla și România.

România, conform datelor furnizate de Forumul Economic Mondial (World Economic Forum), cheltuia în anul 2022 peste 36% din PIB pe serviciile publice, iar veniturile generate de sectorul public erau doar de 30,9% din PIB.

Din perspectiva dimensiunii personale, în luna august a anului 2024, la nivel național, erau înregistrați peste 1,26 milioane de salariați în sectorul bugetar, ceea ce reprezintă aproximativ 6,7% din populația României sau 24,6% din populația salariată a țării. Ceea ce reprezintă o creștere semnificativă, de la 12,5% cât reprezenta procentul de angajați din sectorul public la începutul anilor 2000, conform datelor Eurostat. Dintre aceștia, cei mai mulți activau în

administrația publică centrală, cu un număr total de 801.002 salariați.

Cei mai mari angajatori din sectorul public la nivelul României sunt reprezentați de cinci instituții complexe ca domenii de activitate, fiecare având peste 10.000 de salariați, după cum urmează:

- Ministerul Educației (276.965 salariați);
- Ministerul Afacerilor Interne (124.133 salariați);
- Ministerul Apărării Naționale (77.294 salariați);
- Ministerul Finanțelor (77.294 salariați);
- Ministerul Sănătății (17.877 salariați);
- Înalta Curte de Casație și Justiție (14.828 salariați).

Pe lângă instituțiile recunoscute pentru numărul mare de salariați, datorită complexității și diversității activităților desfășurate, urmează și alte instituții care au un personal cuprins între 10.000 și 250 de salariați. Acestea contribuie semnificativ la funcționarea aparatului de stat și sunt prezentate ierarhic descendent în figura 1. În cele din urmă, urmează instituțiile cu mai puțin de 250 de salariați, cei mai mici angajatori din sectorul public (figura 2).

Aceste statistici devin mult mai interesante atunci când sunt analizate din perspectiva teritorială (geografică). Cele mai detaliate date disponibile pe această temă sunt cele colectate în cadrul Recensământului Populației și Locuințelor din anul 2021, unde 401.194 de respondenți au declarat că activează în sectorul CAEN - O: Administrație publică și Apărare, Asigurări sociale din sistemul public.

Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pt. Siguranța Alimentelor, 227	Autoritatea Națională pentru Activitatea de Stat, 174	Consiliul Național pentru Audiovizual, 121	Institutul Cultural Român, 120	Curtea Constituțională, 102
Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, 208	Autoritatea Națională pentru Restituirea Progeniturilor, 141	Consiliul Legislativ, 99	Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor, 83	Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, 72
Agencia Națională de Integritate, 93	Oficiul Național de Informații, 82	Comisia Națională de Mediere, 72	Comisia Națională de Mediere, 72	Comisia Națională de Mediere, 72

Figura 2. Instituții publice cu un număr de salariați sub 250. Sursa date: Min. Finanțelor 2024

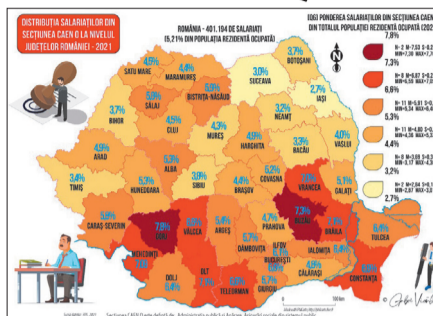

Figura 3. Distribuția salariilor din secțiunea CAEN O la nivel județean României - 2021. Sursa datelor: RPL 2021

Din perspectiva datelor agregate la nivel județean, sectorul administrației publice, definit de sectorul CAEN O, care include și alte activități aferente, nu pare a fi unul esențial pentru susținerea economiei județene. Județele Gorj, Buzău și Brăila au un procent semnificativ din populația rezidentă ocupată în domeniul administrației publice și alte activități conexe, cu valori de peste 7%.

În mod deosebit, sudul României pare să aibă ponderi mai ridicate comparativ cu celelalte regiuni ale țării. Din această perspectivă, Regiunea de Nord-Est deține cele mai mici ponderi, în special județul Iași, care înregistrează o minimă națională de 2,7% din totalul salariaților activi în sectorul administrației publice și alte domenii conexe.

Din perspectiva locală, la nivelul unităților administrativ-teritoriale (UAT), se obține o imagine mult mai detaliată. În 118 localități din România, ponderea salariilor din administrația publică în raport cu numărul total de salariați, variază între 10,8% și 22,9%. Majoritatea acestor localități se regăsesc în Regiunea Olteniei și în Regiunea Sud-Est, în special în județele Buzău și Vrancea (figura 3).

La nivelul mediilor de rezidență (urban și rural), cei mai mulți salariați din sectorul CAEN O se regăsesc în mediul urban, cu toate că procentul din totalul numărului de salariați este redus, cu oscilații între 3% și 5%. În schimb, procentele sunt mai mari în orașele din sudul României, așa cum s-a observat și la nivelul tendinței generale regionale.

Ideea centrală a reprezentării cartografice (figura 4) constă în surprinderea localităților care se confruntă cu probleme de natură economică, unde administrația publică ar trebui să joace un rol de sprijin pentru populație, nu să fie percepută ca un sector esențial pentru economia zonei. De asemenea, se evidențiază că angajarea în sectorul public reprezintă o cale de trai sustenabilă și un refugiu în localitățile cu oportunități modeste de angajare în alte domenii. În județul Iași, numărul salariaților din administrația publică, conform secțiunii CAEN O, este relativ redus

comparativ cu totalul angajaților din celelalte județe ale României. Județul Iași are 7.722 de salariați în acest sector, care include personalul militar și pe cei care activează în domeniul asigurărilor sociale din sistemul public.

Cei mai mulți angajați din acest sector se regăsesc în Municipiul Iași, unde numărul acestora este de 4.894, ceea ce reprezintă 1,8% din populația rezidentă și 4,1% din totalul salariaților regăsiți la nivelul municipiului. Ca pondere din totalul efectivelor județene, aceștia constituie 63% din totalul numărului de salariați din secțiunea CAEN O.

În clasamentul județean, după Municipiul Iași, se regăsesc descendent următoarele localități:

- Municipiul Pașcani (390 salariați);
- Miroslava (210 salariați);
- Orașul Hârlău (179 salariați);
- Valea Lupului (159 salariați);
- Orașul Târgu Frumos (150 salariați).

La polul opus, localitățile cu cei mai puțini salariați în administrația publică și alte activități conexe sunt:

- Roscani (4 salariați);
- Drăgușeni (4 salariați);
- Mironesa (4 salariați);
- Heleşteni (4 salariați);
- Strunga (4 salariați);
- Ciohoarni (5 salariați).

Deși numărul salariaților este mic, acest lucru nu înseamnă că administrația locală din zonă are un număr mic angajați, statisticele se referă doar la cei care sunt rezidenți în localitate și activează în acest sector. În multe dintre aceste comune, personalul este format din angajați navetisti, provenind din localități din proximitate și nu numai.

Administrația publică este o componentă esențială a structurii eco-

nomice și sociale din România, având un impact semnificativ asupra sustinerii economiei locale. Poate că acest rol este mai scăzut în zona Moldovei și implicit în județul Iași, dar aportul adus economiei prin generarea de locuri de muncă este unul reprezentativ. Deși acest sector se confruntă cu provocări precum corupția și birocrația excesivă, rolul său în asigurarea serviciilor publice esențiale nu poate fi subestimat. În contextul în care sectorul public, în special administrația publică, reprezintă un angajator important, mai ales în mediul rural, unde oportunitățile în găsirea unui loc de muncă sunt limitate, sectorul administrativ se poate considera un pilon de bază pentru menținerea comunităților locale. Fără acest angajator public, mulți ar fi nevoiți să migreze spre marile orașe din România sau chiar să plece din țară în căutarea unor oportunități mai bune de trai. (Vicenteiu Robert GABOR)

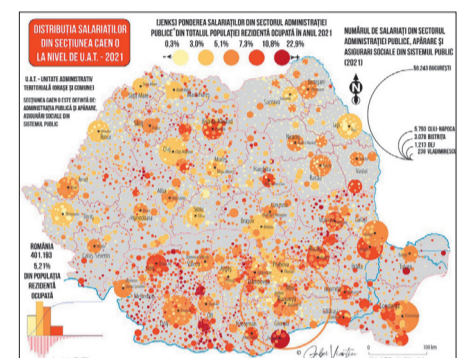

Figura 4. Distribuția salariilor din secțiunea CAEN O la nivelul UAT-urilor României - 2021. Sursa datelor: RPL 2021

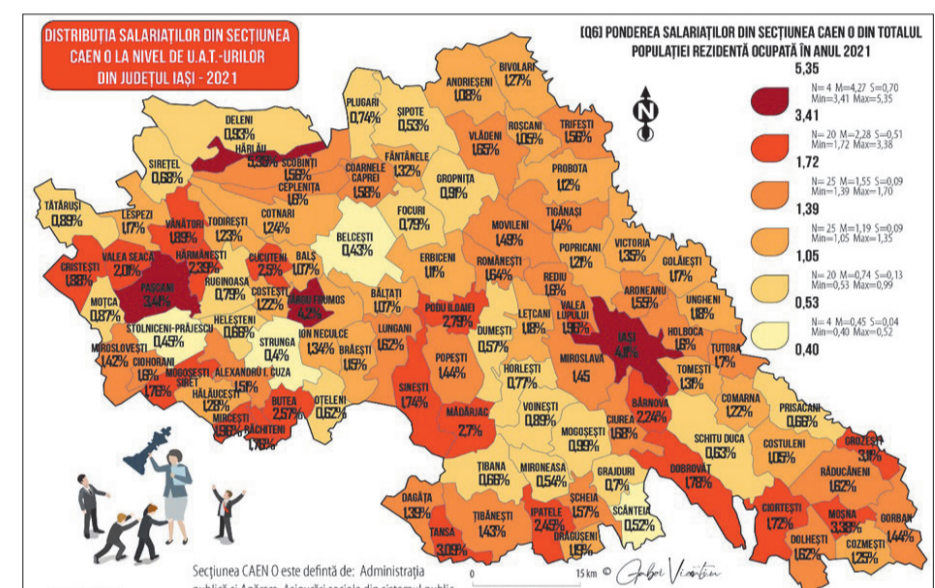

Figura 5. Distribuția salariilor din secțiunea CAEN O la nivelul UAT-urilor din județul Iași - 2021. Sursa datelor: RPL 2021

Retailtainment: cum transformă experiențele captivante industria dezvoltărilor comerciale

Retailul modern actual diferă mult față de cel de la începutul anilor 2000, interacțiunea clienților cu spațiul comercial fiind un aspect foarte apreciat, iar experiențele, în special cele personalizate, sunt elemente-cheie care pot diferenția un mall de altul. Un nou curent în domeniul este cel al retailtainment-ului, care se referă la conceptul oferirii de activități variate de petrecere a timpului liber, pentru publicuri diverse. Acest trend a devenit esențial, transformând simplele sesiuni de cumpărături în experiențe memorabile și captivante.

Care sunt beneficiile?

Studiile recente arată că mallurile care integrează activități recreative atrag un număr mai mare de vizitatori și contribuie la creșterea timpului petrecut de aceștia în centrul comercial. Retailtainment-ul are beneficii reale și măsu-

rabile: crește rata de retenție și îmbunătățește experiența utilizatorilor, ceea ce duce în mod direct la creșterea vânzărilor. De exemplu, mallurile care investesc în parcuri tematice sau locuri de joacă pentru copii oferă vizitatorilor opțiuni atractive pentru întreaga familie. Mai mult decât atât, locațiile de entertainment cu realitate virtuală și augmented reality fac ca generațiile tinere să caute mallurile și pentru această facilități.

Palas și Iulius Mall - exemple de bune practici în retailtainment

În Iași, Palas și Iulius Mall au implementat acest concept încă de la începuturi, adaptându-se la preferințele în schimbare ale publicului. Palas este un exemplu de cum o grădini publică poate fi atracția principală a unei dezvoltări comerciale. Pe lângă numeroa-

sele evenimente organizate în interior și exterior, Palas a integrat numeroase activități de divertisment pentru a atrage și menține clienții:

- **Hype Energize** - este o destinație de entertainment a grupului Kiddo, companie specializată în dezvoltarea de centre de joacă pentru copii și tineri. Hype Energize include 8 Challenge Rooms, cu jocuri care stimulează abilitățile jucătorilor de a evita razele laser, de a urca pe pereți luminoși cu senzori de mișcare, de a lovi ținte cu o armă laser și de a rezolva puzzle-uri active pe un perete cu sute de butoane sau pe o podea complet interactivă.
- Hype Energize propune și o zonă unde se pot face petreceri aniversare, team buildings și multe alte evenimente. Locația este ideală pentru cei care își doresc să petreacă timp împreună cu prietenii, familia sau colegii de birou, testându-și condiția fizică, agilitatea

mentală și abilitățile de rezolvare a problemelor. Experiența Hype Energize oferă ceva pentru toată lumea, dar a fost conceput special pentru jucătorii cu vârsta de peste 12 ani.

- **Fandome Cărturești** - este o locație care combină pasiunea pentru cărți, cultura geek și atmosfera vibrantă, vie a unui spațiu dedicat pasiunilor legate de cultura manga, comics și romanele grafice. Locația este situată în Atriumul Palas și se adresează în principal tinerilor și adulților pasionați de cărți, cultura pop, jocuri de societate, filme și seriale, muzică k-pop, precum și persoanelor interesate de produsele tematice și de colecție. Vei mai găsi accesorii pentru birou și papetărie cu tematică din diferite colecții cunoscute ale marilor animații sau ale personajelor care au mers deja dincolo de serialul care i-a consacrat și au prins viață prin pasiunea celor care le îndrăgesc.

● **Parcul Palas** - gazdă a numeroase evenimente și expoziții în timpul anului, zona verde include și un carusel venețian, trambuline și un patinoar, care atrag atât copii, cât și adulți.

● **Iulius Mall Iași**, destinația preferată a tinerilor și-a adaptat atât mixul de magazine, dar și experiențele de divertisment pe dorințele noilor generații de clienți:

- **Epic VR** - centrul dispune de o gamă variată de echipamente VR de înaltă calitate și oferă o selecție de jocuri și experiențe, printre care: jocuri de aventură și explorare virtuală, curse de mașini și motocicletelor VR, jocuri de tir și lupte multiplayer, simulări de sporturi și activități extreme, dar și activități educative. Epic VR organizează evenimente tematice și turnee, astfel încât publicul să aibă parte de cele mai recente tendinuri din domeniul realității virtuale și să rămână conectat la noile tehnologii.

● **„Prietenii hazlii”** - loc de joacă pentru copii, inaugurat recent la etajul 2. Amenajat ca o expediție în spațiu, destinația ludică îi așteaptă pe cei mici cu zone și activități adaptate feritelor categorii de vârstă, precum: tobogane, zone pentru joacă interactivă, tunele și zone de explorare, cățărori și alte surprize.

● **Cinema City**. Proiecții de filme într-un mediu modern și confortabil, ideal pentru o ieșire în familie sau cu prietenii, îmbinând tehnologia cu experiențe captivante.

Retailtainment-ul este, după cum se poate anticipa, viitorul industriei de retail, iar Palas și Iulius Mall se adaptează la tendințe pentru a crea destinații unde clienții se simt atrași să revină, având parte de experiențe unice și memorabile.

Centru Regus, Alexandru Holicov, antreprenorul ieșean în clădirea Șandru Office care vrea să bage AI în catalogul școlar

International Workplace Group (IWG) va deschide un centru Regus în Iași, pe fondul creșterii cererii pentru spații de muncă hibridă.

Noul centru Regus va ocupa 1.200 mp în clădirea Șandru Office, situată pe Șoseaua Națională, și va fi dotat cu birouri private, zone de co-working, săli de întâlnire și spații creative. IWG este printre cei mai mari furnizori globali de soluții de muncă flexibilă, care deține branduri renumite precum Regus și Spaces.

Compania are aproape 4.000 de locații în peste 120 de țări. Potrivit unui comunicat de presă IWG, centrul din Iași va fi deschis în primul trimestru al anului 2025 și va oferi spații pentru companii și startup-uri dintr-o gamă largă de industrii, printre care tehnologie și servicii de business.

Șandru Office Building are o suprafață de 5.000 mp, fiind deținută de omul de afaceri Marius Șandru, care a confirmat la rândul său că munca hibridă a schimbat piața de birouri și a redus drastic cererea pentru clădiri noi. Totuși, el estimează că această cerere va începe să crească din nou anul viitor. „Ne propunem în continuare să oferim clienților noștri o experiență premium prin design, facilități și locație. Colaborarea cu brandul Regus ne onorează și ne validează angajamentul față de clienții noștri de a crește în permanență calitatea serviciilor. Piața este deja transformată de munca hibrid și cererea de livrări clădiri noi s-a prăbușit. În schimb, ne așteptăm la o revenire a cererii începând cu anul 2025”, a declarat Marius Șandru pentru „Ziarul de Iași”.

Reprezentanții IWG spun că, anul trecut, compania a deschis peste 800 de noi locații și a atras ca parteneri 83% din companiile din topul Fortune 500. Ce spune Mark Dixon, fondatorul IWG, despre decizia de a deschide în Iași un centru Regus:

„Ne consolidăm prezența în Iași cu această nouă deschidere mult așteptată. Ca un hub important de afaceri, Iașul este un loc fantastic pentru a ne extinde planurile. Nevoia de spații de lucru flexibile de înaltă calitate continuă să crească pe măsură ce munca hibridă devine noua normalitate. Suntem foarte încântați să colaborăm cu RMS Consulting pentru a dezvolta brandul Regus prin acest acord de management, care va adăuga un spațiu de lucru ultramodern clădirii lor.”

Luna trecută, „Ziarul de Iași” relatează că piața de birouri din Iași este pusă la grea încercare de muncă de acasă. De la pandemie încolo, tot mai multe firme caută birouri mai mici, deoarece munca hibridă a redus nevoia de spațiu pentru angajați, ne spunea atunci Marius Șandru. „Înainte de pandemie, companiile alocau între 6 și 10 metri pătrați per angajat, adică pentru 100 de angajați era necesară o suprafață de 1.000 mp. În prezent, pentru același număr de angajați, unele companii închiriază acum doar între 100 și 200 mp, ceea ce este foarte puțin. (...) Spre deosebire de anii trecuți, clienții din clădirile premium nu mai sunt exclusiv din IT, ci vedem acum și companii din consultanță financiară, protecție, inginerie, dar și din domeniul medical, inclusiv clinici și echipamente medicale, care doresc să se extindă”, ne declara omul de afaceri. (Florentina SANDU)

În urmă cu 16 ani, o companie ieșeană crea catalogul digital, o soluție care în pandemie avea să cucerească rapid școlile din România, aceleași școli care până atunci se dovediseră refractare la digitalizarea educației. Fondatorul AdServio, Alexandru Holicov (foto), era însă convins că soluția sa este una care poate susține elevii pe tot parcursul școlii. Vizita la cel mai mare târg educațional din lume, de la Londra, avea să-i confirme convingerile, iar recent catalogul digital al AdServio a ajuns să fie folosit și în țări precum Belgia, Olanda sau Luxemburg. Astăzi, AdServio este utilizat în peste 1.200 de școli din România și străinătate.

Într-un dialog cu Cristina Petrache, în Studioul ZDI TV, Holicov vorbește despre impactul platformei în educația românească, despre modul în care a integrat inteligența artificială în sistemul educațional și despre proiectele inovative care vizează binele elevilor.

De la Catalogul Digital la Wellbeing-ul Elevilor

Unul dintre cele mai recente module dezvoltate de AdServio este dedicat wellbeing-ului elevilor. Conștient de importanța stării emoționale în educație, Holicov a creat un instrument prin care elevii pot să-și exprime zilnic starea de bine în relația cu colegii, profesorii și părinții. „Am vrut să înțelegem cum se simt elevii la școală, nu doar ce note au. Părinții vor să știe cum se simt copiii lor, nu doar ce au făcut la matematică sau română”, spune Holicov. În acest sens, platforma permite și semnarea incidentelor de bullying, astfel încât profesorii și psihologii școlari să poată interveni rapid.

Un alt aspect remarcabil al platformei este integrarea acestui modul cu inteligența artificială, care va facilita accesul rapid la informații și materiale educaționale relevante. „Inteligența artificială ne va ajuta să personalizăm și mai mult experiența elevilor, oferindu-le resurse și recomandări care le sunt utile”, explică Holicov.

Reducerea birocrăției și îmbunătățirea rezultatelor

Un alt beneficiu semnificativ al AdServio este reducerea birocrăției în școli. „În momentul în care platforma este

implementată într-o școală, profesorii economisesc până la 8 ore pe săptămână, timp pe care îl pot dedica educației”, afirmă Holicov. Platforma automatizează procesele administrative, cum ar fi întocmirea rapoartelor sau gestionarea catalogului, permițând școlilor să se concentreze mai mult pe învățământul propriu-zis.

AdServio a adus o schimbare semnificativă în combaterea absenteismului și îmbunătățirea performanței elevilor. Holicov menționează că, în școlile care folosesc platforma, absenteismul a scăzut cu 64%, iar media pe școală a crescut cu mai mult de un punct. „În perioada pandemiei, când școlile au fost forțate să adopte digitalizarea, am trecut de la 200 la peste 1.000 de școli utilizatoare. Acesta a fost un moment de cotitură pentru educația din România.”

Însă, spune Alexandru Holicov, după experiența pandemiei, „degeaba o inovăm și degeaba există inovație, dacă ea nu este utilizată. Și cred că acesta este strict exemplul AdServio, și am dovedit de tot asta în pandemie, când am digitalizat peste o mie de școli. În România sunt undeva la 7.000 de școli, maxim, cu personalitate juridică. Adică în 7 luni noi puteam să digitalizăm toată România, dacă ar fi fost deschidere. În 16 ani nici nu mai spun câte ș-ar fi putut face”.

Pașul următor în ce privește catalogul digital, în opinia fondatorului AdServio, e arhivarea a catalogului „adică să nu mai trebuiască să printăm hârtii la final de an,

ci să le arhivăm electronic. Din nou, cred că e un lanț de «nu se poate», că așa pornim la noi, până ne dăm seama că «da, se poate». Găsim o formă legislativă prin care să putem face acel lucru și apoi, ușor, ușor încep să se deschidă și celelalte drumuri în direcția inovației”.

În plus, AdServio a introdus recent un asistent personal cu inteligență artificială pentru directori, care oferă un rezumat zilnic al situației școlare. „Vrem să le aducem toate informațiile esențiale la un click distanță, pentru ca deciziile să fie luate rapid și în cunoștință de cauză”, explică Holicov. În viitor, platforma va personaliza chiar și conținutul educațional în funcție de aptitudinile fiecărui elev, integrând recomandări și resurse adaptate nevoilor individuale.

Provocările digitalizării în educație și internaționalizarea AdServio

Cu toate acestea, Holicov nu ascunde dificultățile întâmpinate în procesul de digitalizare a educației din România. „Am luptat mult pentru a implementa această platformă, iar încă mai întâmpinăm rezistență în schimbarea mentalităților. Mulți profesori se tem de utilizarea tehnologiei”, recunoaște el. Totuși, Holicov crede că viitorul educației va depinde de îmbinarea dintre harul pedagogic și tehnologie.

„AdServio a pornit din dorința de a schimba sistemul, de a revoluționa, de a arăta că și la noi în România se poate face

inovație și se pot crea produse extraordinare, dorința a fost să aducem tehnologia în sala de curs, să nu mai fie creta și tabla. Cred că orice profesor în momentul de față, că este profesor de chimie, de engleză, de matematică, de biologie, trebuie să fie digital, trebuie să știe să folosească resurse digitale, trebuie să știe să folosească echipamente digitale, pentru a putea să fascineze în continuare elevii. Pentru că altfel vor deveni irelevanți în fața elevilor”, a mai spus Alexandru Holicov în studioul ZDI TV.

Internaționalizarea AdServio

AdServio nu se limitează doar la România. Platforma a fost implementată în școli din Belgia, Olanda, Luxemburg, Portugalia și chiar în Orientul Mijlociu. Holicov subliniază faptul că succesul internațional al platformei confirmă valoarea inovativă a AdServio: „Am luptat mult aici, în România, să schimbăm sistemul de educație. Asta a fost obiectivul nostru principal, să arătăm că putem schimba ceva în România și să lăsăm ceva mai bun viitoarelor generații. Dar, pe măsură ce am dezvoltat, am început să mergem și la evenimente internaționale. Unul dintre ele este la Londra, e cel mai mare eveniment educațional din lume. De 7-8 ani mergem în fiecare an acolo și vedem ce se întâmplă, care sunt noutățile în educație la nivel mondial. Ne-am dat seama că ceea ce am realizat și ceea ce am creat nou este foarte bun și peste ceea ce există în alte țări”.

De asemenea, compania își propune să extindă utilizarea platformei și la nivelul universităților din România, având deja implementată soluția la Universitatea Gheorghe Asachi din Iași. Unul dintre proiectele ambițioase ale AdServio este integrarea unui modul de admitere pentru elevi, care le va permite să aplice direct la facultăți din platformă, pe baza unui test de autocunoaștere. „Elevii vor putea vedea ce facultăți li se potrivesc, ce joburi ar putea urma și vor avea informații despre oportunitățile din domeniul lor”, spune Holicov.

Educația viitorului: un trio între profesor, elev și tehnologie

Privind spre viitor, Holicov este optimist în legătură cu evoluția educației, dar subliniază că România trebuie să investească mai mult în educație pentru a avea un viitor mai bun. „Educația din România va arăta în funcție de cât de mult investim în ea. Dacă vrem autostrăzi și spitale moderne, trebuie să investim și în educație”, afirmă el. „România de mâine va arăta așa cum investim în educația de azi”, concluzionează Holicov. (Cristina PETRACHE)

0232 933

Iași, Șoseaua Păcurari 177

mallauto.testergroup.ro

Mașini rulate, kilometri puțini, calitate garantată

Indiferent de bugetul tău, avem soluția perfectă pentru nevoile tale de mobilitate.

CASA AUTO
Rulate

o divizie Tester Grup

EURO CONSTRUCȚII ARHIS

CONSTRUCȚII CIVILE ȘI INDUSTRIALE, PARCURI EOLIENE, PANOURI FOTOVOLTAICE

Firma de construcții Euro Construcții Arhis reprezintă o prezență solidă și respectată în industria construcțiilor din România. Cu o experiență vastă și o reputație impecabilă în domeniu, această companie și-a câștigat locul printre liderii de piață datorită **calității serviciilor oferite și profesionalismului** de care dă dovadă în toate proiectele sale.

Euro Construcții Arhis se remarcă prin abordarea sa atentă și personalizată a fiecărui proiect, indiferent de dimensiunea sau complexitatea acestuia. Echipa de specialiști a firmei, formată din **ingineri, arhitecți și constructori experimentați**, lucrează cu pasiune și dedicare pentru a livra proiecte de construcții de înaltă calitate, conforme cu cele mai exigente standarde.

Prin utilizarea celor mai **moderne tehnologii și materiale de construcție de calitate superioară**, Euro Construcții Arhis asigură **durabilitatea și siguranța structurilor realizate**, ceea ce a condus la satisfacția deplină a clienților săi. Fie că este vorba de **construcții rezidențiale, comerciale sau industriale**, firma se evidențiază prin atenția la detalii și respectarea termenelor stabilite.

Cu un portofoliu de proiecte finalizate cu succes și cu parteneriate solide cu alte companii din domeniu, Euro Construcții Arhis continuă să se dezvolte și să se extindă, demonstrându-și constant capacitatea de adaptare la cerințele pieței și de a oferi soluții inovatoare în domeniul construcțiilor.

Prin angajamentul său față de calitate, integritate și excelență în lucrul său, firma Euro Construcții Arhis rămâne un reper important în industria construcțiilor din România și un partener de încredere pentru toți cei care își doresc să își transforme viziunile în realitate prin intermediul unor construcții de excepție.

EURO CONSTRUCȚII ARHIS
Șoseaua Bucium nr. 13, Iași
M: 0757 270 270
0758 270 270
T: 0332 410 625
F: 0332 410 622
E: euroconstructarhis@yahoo.com

CONSTRUIM PENTRU VIITOR!

Gândirea critică a deciziilor manageriale

Volumul mare de informații și dezvoltarea rapidă a tehnologiilor impun liderilor și angajaților să își perfecționeze abilitățile de gândire critică și luare a deciziilor.

date incomplete sau superficial înțelese, ceea ce poate conduce la greșeli majore. Fără gândirea critică, riscul de a face presupuneri eronate sau de a înclina în favoarea unei interpretări convenabile a datelor este mare.

2. Impactul inteligenței artificiale asupra deciziilor de afaceri

Inteligența artificială joacă un rol tot mai important în analiza datelor și în sprijinul luării deciziilor în afaceri.

De la analize predictive până la algoritmi de învățare automată care pot identifica tipare complexe, AI poate ajuta organizațiile să obțină informații valoroase dintr-un volum mare de date. Totuși, în ciuda potențialului său, AI nu este lipsit de provocări.

1. Provocările volumelor mari de date în luarea deciziilor

Astăzi, organizațiile sunt bombardate cu un volum uriaș de date, care provin din diverse surse: rapoarte financiare, interacțiuni ale clienților, studii de piață, comportamente online, și multe altele.

Accest flux continuu poate deveni copleșitor, iar fără o abordare adecvată, riscul este ca deciziile să fie luate pe baza unor informații incomplete sau, mai grav, incorecte.

Unul dintre cele mai mari obstacole pe care le întâmpină managerii în gestionarea datelor este capacitatea de a filtra informațiile relevante. Adevărat, volumul și diversitatea acestora fac dificilă identificarea tiparelor și extragerea informațiilor esențiale.

În aceste condiții, gândirea critică joacă un rol esențial în selectarea și analiza datelor. Managerii trebuie să își formeze un spirit de discernământ care să le permită să își concentreze atenția asupra a ceea ce este cu adevărat important și să ignore informațiile ce nu aduc valoare decizională.

Un alt aspect al acestei provocări este tendința de a lua decizii pe baza unor

Deși algoritmi de AI pot analiza rapid cantități enorme de informații și pot face recomandări, deciziile finale trebuie să fie validate prin gândire critică. AI nu poate înlocui complet judecata umană, mai ales în cazul deciziilor care implică etică, context sau nuanțe pe care algoritmi nu le pot interpreta în mod corect.

Astfel, gândirea critică devine esențială în contextul AI, pentru că aceasta ajută la validarea și interpretarea corectă a recomandărilor oferite de tehnologie.

Mai mult, există riscul ca, din cauza unui exces de încredere în tehnologie, să fie neglijate datele care nu sunt „prelucrate” de AI sau să fie folosite instrumente care nu sunt adecvate pentru un anumit tip de decizie. Gândirea critică ajută la identificarea acestor capcane și la asigurarea unui echilibru între tehnologie și judecata umană.

3. Beneficiile gândirii critice în procesul decizional

Gândirea critică are multiple beneficii în procesul decizional. În primul rând, permite o evaluare mai detaliată și obiectivă a informațiilor. În loc să se ia decizii pe baza

Constantin Măgdalina

unor impresii sau informații superficiale, gândirea critică ajută managerii să aprofundeze analiza, să identifice posibilele presupuneri implicite și să pună întrebări care pot duce la soluții inovative.

De asemenea, gândirea critică ajută la reducerea erorilor cognitive. Fiecare persoană are tendința de a face anumite greșeli de raționament, cum ar fi confirmarea prejudecăților sau gândirea de tip „totul sau nimic”. Prin antrenarea gândirii critice, liderii pot deveni mai conștienți de aceste capcane mentale și le pot evita, ceea ce duce la luarea unor decizii mai bine fundamentate.

Nu în ultimul rând, gândirea critică permite adaptarea la schimbare. Într-un mediu de afaceri aflat într-o continuă schimbare, capacitatea de a evalua rapid noile informații și de a ajusta deciziile în consecință este esențială. Gândirea critică contribuie la crearea unei culturi organizaționale în care schimbările nu sunt temute, ci sunt privite ca o oportunitate de creștere.

4. Modalități de îmbunătățire a gândirii critice în afaceri

Îmbunătățirea gândirii critice este un proces continuu, dar esențial pentru succesul în afaceri. Iată câteva modalități prin care organizațiile își pot dezvolta aceste abilități:

Traininguri de gândire critică

Implementarea unor programe de formare dedicate gândirii critice poate ajuta angajații să învețe cum să analizeze informațiile într-un mod obiectiv, să identifice presupunerile și să formuleze întrebări relevante. Aceste cursuri pot include studii de caz și simulări care reflectă realitatea de zi cu zi a afacerilor.

Crearea unui mediu de învățare continuă

Încurajarea angajaților să învețe constant, prin participarea la conferințe, workshop-uri și sesiuni de brainstorming, contribuie la stimularea gândirii critice. Un mediu în care greșelile sunt văzute ca oportunități de învățare încurajează dezvoltarea abilităților de gândire critică.

Promovarea diversității de gândire

O echipă diversă din punct de vedere al experiențelor și perspectivelor va aduce soluții mai creative și mai bine fundamentate. Este important ca liderii să încurajeze discuțiile și dezbaterile constructive, pentru a explora diferite unghiuri ale unei probleme.

Simularea scenariilor și a deciziilor complexe

Crearea de simulări de decizii, în care angajații sunt nevoiți să analizeze date complexe și să ia decizii sub presiune, ajută la dezvoltarea abilității de a lua decizii corecte, chiar și în condiții de incertitudine.

5. Acțiuni pentru îmbunătățirea procesului decizional

Pentru a implementa efectiv gândirea critică și luarea deciziilor într-un mod mai eficient în organizație, liderii trebuie să creeze planuri de acțiune clare. Iată câțiva pași concreți:

Evaluarea și prioritizarea datelor relevante

Stabilirea unui proces clar prin care datele sunt evaluate

și prioritizate ajută la filtrarea celor mai relevante informații. De asemenea, acest proces ar trebui să includă o revizuire constantă a surselor de date pentru a asigura faptul că organizația utilizează informațiile cele mai actuale și relevante.

Folosirea unor instrumente de analiză a datelor în timp real

Implementarea unor platforme care permit colectarea și analiza datelor din diverse surse, în timp real, poate îmbunătăți semnificativ procesul decizional. Aceste instrumente permit echipelor să ia decizii rapide și informate, bazate pe cele mai actuale informații, și să identifice rapid trenduri sau anomalii care ar putea influența strategia de afaceri

Crearea unui cadru pentru luarea deciziilor etice

În contextul actual al tehnologiilor avansate și AI, deciziile etice sunt tot mai importante. Organizațiile trebuie să stabilească principii clare care să guverneze utilizarea tehnologiilor și a datelor în procesul decizional, astfel încât să evite prejudicii și să protejeze interesele tuturor părților implicate.

În concluzie

Gândirea critică și luarea deciziilor sunt esențiale în mediul de afaceri modern, în care volumul mare de date și tehnologiile emergente, precum AI, joacă un rol tot mai important.

Provocările pe care le aduc aceste noi realități pot fi depășite prin formarea continuă a angajaților, promovarea diversității de gândire și implementarea unor planuri de acțiune care să asigure procesul decizional eficient și etic.

Gândirea critică nu doar că ajută la luarea deciziilor corecte, dar și la crearea unei culturi organizaționale adaptabile și inovative, pregătită să facă față schimbărilor rapide din piață.

Constantin Măgdalina,
Expert Tendințe și
Tehnologii Emergente

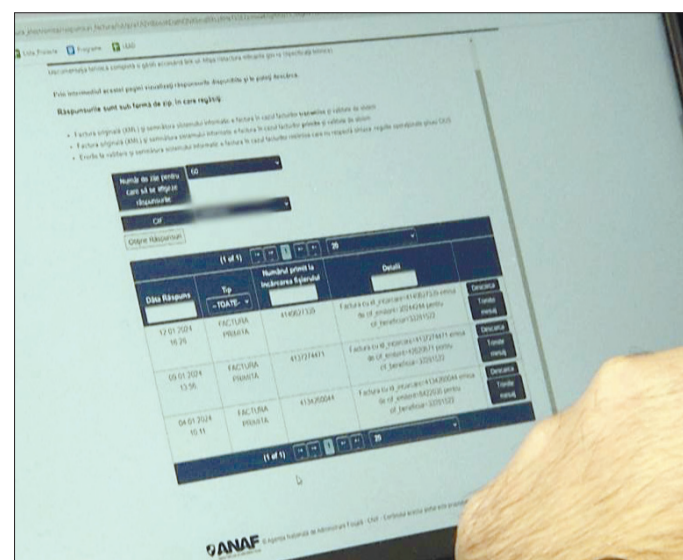
Despre facturile simplificate și scutirea la declararea în sistemul RO e-Factura

Am primit pe adresa redacției următoarea întrebare: „Există vreo bază legală care să ne împiedice să considerăm o factură ce cuprinde toate informațiile prevăzute la art. 319 alin. (20) din Codul fiscal, cu o valoare mai mică de 100 euro, ca fiind factură simplificată ce nu se comunică în sistemul RO e-Factura și permite deducerea TVA de la achiziții?”

Pentru a emite o opinie la această întrebare amintim faptul că elementul informațional ce realizează diferența între o factură și o factură simplificată este menționarea denumirii cumpărătorului și a datelor de identificare a cumpărătorului dacă ne raportăm la elementele minime obligatorii ale unei facturi enumerate de art. 319 alin. (19) coroborat cu art. 319 alin. (21) din Codul fiscal cu observația că pentru facturi simplificate valoarea trebuie să fie mai mică de 100 euro sau 400 euro dacă se obține o autorizare de la Ministerul Finanțelor.

Art. 226 Fără a aduce atingere dispozițiilor speciale prevăzute de prezenta directivă, este necesar să se menționeze doar următoarele detalii în scopuri TVA pe facturile emise în temeiul articolelor 220 și 221:

- (1) data emiterii;
- (2) un număr secvențial, bazat pe una sau mai multe serii, ce identifică în mod unic factura;
- (3) numărul de identificare în scopuri de TVA prevăzut la articolul 214, pe baza căruia persoana impozabilă a livrat bunurile sau a prestat serviciile;
- (4) numărul de identificare în scopuri de TVA al clientului, prevăzut la articolul 214, pe baza căruia clientul a beneficiat de o livrare de bunuri sau o prestare de

coroborat cu art. 226 din Directiva TVA nr. 112/2006, astfel: „Art. 218 În sensul prezentei directive, statele membre acceptă documentele sau mesajele pe suport de hârtie sau în format electronic ca facturi, în cazul în care îndeplinesc condițiile stabilite în prezentul capitol (...).”

Art. 226 Fără a aduce atingere dispozițiilor speciale prevăzute de prezenta directivă, este necesar să se menționeze doar următoarele detalii în scopuri TVA pe facturile emise în temeiul articolelor 220 și 221:

- (1) data emiterii;
- (2) un număr secvențial, bazat pe una sau mai multe serii, ce identifică în mod unic factura;
- (3) numărul de identificare în scopuri de TVA prevăzut la articolul 214, pe baza căruia persoana impozabilă a livrat bunurile sau a prestat serviciile;
- (4) numărul de identificare în scopuri de TVA al clientului, prevăzut la articolul 214, pe baza căruia clientul a beneficiat de o livrare de bunuri sau o prestare de

servicii pentru care are obligația de a plăti TVA sau a beneficiat de o livrare de bunuri, astfel cum este prevăzută la articolul 138;

(5) numele și adresa complete ale persoanei impozabile și ale clientului;

(6) cantitatea și natura bunurilor livrate sau volumul și natura serviciilor prestate (...). În mare măsură, sensul acesta este regăsit la art. 319 alin. (1) coroborat cu art. 319 alin. (20) din Codul fiscal. Având în vedere aceste elemente, noi considerăm că este o factură acel document cu valoare mai mică de 100 euro ce conține în mod explicit denumirea și datele de identificare ale cumpărătorului inclusiv celelalte elemente minime obligatorii, cu declararea acestui document în sistemul RO e-Factura, iar o factură simplificată este documentul ce conține informațiile de la art. 319 alin. (21) fără să menționeze denumirea și datele de identificare ale cumpărătorului.

Rubrică realizată în colaborare cu consultantul fiscal **Adrian BENȚA**

Sustenabilitatea în cifre: IULIUS a redus emisiile de gaze cu 24% și consumul de energie cu 26%

Recent, compania ieșeană IULIUS a publicat Raportul de Sustenabilitate 2023, ce evidențiază rezultate concrete în ceea ce privește grija

pentru mediu, unul dintre pilonii fundamentali ai strategiei grupului. Astfel, compania IULIUS transmite că a înregistrat:

- reducerea cu 24% a emisiilor de gaze cu efect de seră
- scăderea cu 26% a consumului total de energie
- reducerea cu 19% a deșeurilor eliminate prin depozitare

*cifre valabile în raport cu 2019

Comunitățile create în jurul proiectelor majore ale IULIUS, care însumează aproximativ 1,8 milioane de oameni, apreciază politicile de sustenabilitate implementate de grup, potrivit sondajelor realizate de companie. Astfel, 51% dintre respondenții

timșoreni, 42% dintre ieșeni, 32% dintre clujeni și 43% dintre suceveni sunt de acord că grupul a făcut demersuri în direcția sustenabilității.

„IULIUS a creat, prin proiectele sale de regenerare urbană, hub-uri pentru comunitate și poli de dezvoltare economică regională.

Abordarea noastră este să refacem, prin investițiile noastre, legătura comunităților cu orașele. Creăm spații care să răspundă nevoilor actuale ale comunității, dar le proiectăm astfel încât să faciliteze

tranziția către un viitor mai sustenabil. În acest sens, anul trecut am finalizat strategia de reducere a emisiilor de carbon în colaborare cu International Finance Corporation și am continuat să investim în comunitățile în care suntem prezenți”, a spus Dan-Adrian Chelaru, Group Sustainability Officer IULIUS.

Unul dintre obiectivele strategice este reducerea amprentei de mediu, astfel că întregul portofoliu IULIUS deține certificări verzi sau este în curs de certificare. Peste 500.000 de mp sunt certificați LEED (Leadership in Energy and Environmental Design). Proiectul office emblematic Palas Campus din Iași, inaugurat în 2023, este beneficiarul primului credit verde din România, în valoare de 72 de milioane de euro, obținut de la International Finance Corporation, divizie a Băncii Mondiale, care confirmă eficiența energetică sporită a clădirii (cu 40% mai mare decât în cazul altor clădiri).

13 hectare de grădini urbane create de la zero

IULIUS este unul dintre cei mai mari creatori de grădini

urbane, devenite ancore pentru comunitate. Din portofoliu fac parte 3 grădini, la Palas Iași, Iulius Town Timișoara și Iulius Mall Cluj, cu suprafața totală de 130.000 mp, realizate prin investiții de 18 milioane de euro. Acestea includ 80.000 de arbori și arbuști maturi și au devenit scena celor mai importante manifestări, găzduind peste 1.000 de evenimente anuale.

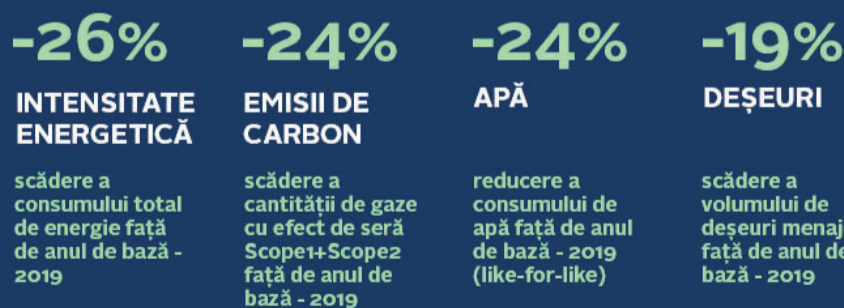
La capitolul managementul eficient al deșeurilor generate, IULIUS a reușit, în 2023, reducerea cu 19% a deșeurilor menajere, în raport cu anul 2019, iar ținta setată pentru 2025 este creșterea cu 50% a ratei de reciclare. În ceea ce privește gestionarea resurselor de apă, reducerea consumului în 2023 a fost de 24% comparativ cu 2019.

IULIUS a dezvoltat peste 310.000 mp de retail, în două proiecte mixte (Palas Iași și Iulius Town Timișoara), rețeaua națională de shopping mall-uri regionale (Iulius Mall - Iași, Cluj-Napoca și Suceava) și proiectele Family Market din Iași, precum și 242.000 mp de spații office, în 15 clădiri de clasă A situate în Iași, Timișoara și Cluj-Napoca.

Repere sustenabilitate 2023

IMPACT DE MEDIU - 2023

IMPACT ÎN COMUNITATE - 2023

DEZVOLTATOR DE PROIECTE MIXED-USE DE REGENERARE URBANĂ

IULIUSCOMPANY.RO

Economia gâfâie, iar perspectivele lui 2025 nu arată deloc bine

„Economia funcționează cu frâna de mână trasă“, atrage atenția consultantul economic, Adrian Negrescu

Încetinirea semnificativă a economiei trebuie pusă pe seama efectelor inflației, a scăderii puterii de cumpărare a populației și a problemelor majore cu care se confruntă tot mai multe firme, pe fondul scăderii vânzării, de la blocaj financiar la scăderea creditului furnizor, a declarat pentru AGERPRES consultantul economic, Adrian Negrescu.

Potrivit datelor publicate de Institutul Național de Statistică (INS), produsul intern brut nu s-a modificat în trimestrul trei al acestui an, comparativ cu trimestrul anterior, pe serie ajustată sezonier, în timp ce față de același trimestru din anul 2023, PIB a scăzut cu 0,2%.

„Economia funcționează cu frâna de mână trasă. Datele de la statistică vin să confirme că asistăm la o adevărată stagnare economică, cu multe sectoare unde vânzările scad semnificativ, iar numărul companiilor care se închid crește de la o zi la alta. Încetinirea semnificativă a economiei trebuie pusă pe seama efectelor inflației, a scăderii puterii de cumpărare a populației și a problemelor majore cu care se confruntă tot mai multe firme, pe fondul scăderii vânzării, de la blocaj financiar la scăderea creditului furnizor“, a menționat Adrian Negrescu.

El a subliniat că, din păcate, producția industrială scade de luni bune, construcțiile înregistreză cel mai ridicat recul de la precedenta criză, agricultura este puternic afectată de secetă, iar comerțul dă primele semne de scădere pe fondul

reducerii puterii de cumpărare. „Nici măcar sectorul IT&C nu mai vine cu o contribuție pozitivă la PIB. Economia gâfâie, iar perspectivele lui 2025 nu arată deloc bine. E un paradox ce se întâmplă în România - am împrumutat aproape 50 de miliarde de euro, deficitul va trece de 27 de miliarde de euro, am alocat mai mulți bani pentru investiții și, cu toate acestea, economia se îndreaptă spre recesiune. E un semn că situația nu e deloc pozitivă și că trebuie luate măsuri“, a adăugat consultantul economic.

În opinia sa, în 2025 este „absolut vital să scădem taxele pe muncă, pentru a lăsa mai mulți bani în buzunarele oamenilor“. De asemenea, sistemul tichetelor de masă trebuie actualizat la valoarea reală a produselor alimentare, în condițiile în care puterea de cumpărare are o influență decisivă în privința creșterii economice.

„O creștere a taxelor, în 2025, ar însemna un adevărat sepuku economic, cu efecte ample în viața noastră de zi cu zi, mai cu seamă că ar veni pe un fond inflaționist, generat de eliminarea plafonării prețurilor la energie și gaze și de creșterea accizelor la carburanți și alte bunuri esențiale. Dacă ne uităm la puterea de cumpărare, cea care are o influență decisivă în privința creșterii economice, consumul fiind unul dintre principalele motoare, cred că în 2025 va fi absolut vital să scădem taxele pe muncă, pentru a lăsa mai mulți bani în buzunarele oamenilor, și să extindem o serie de facilități fiscale, inclusiv sistemul tichetelor de masă care trebuie actualizat la valoarea reală a produselor alimentare“, a mai spus Adrian Negrescu.

Economiștii reconsideră prognozele

„Orice altă măsură administrativă, în sensul creșterii taxelor, va duce economia, din păcate, spre o recesiune din care ne vom reveni cu greu. Șansa de a

păstra taxele la nivelul din prezent ține în primul rând de reforma administrației, de îmbunătățirea colectării taxelor și a impozitelor și de creșterea absorbției fondurilor europene“, a menționat consultantul economic. Evoluția sub așteptări a PIB-ului României în trimestrul trei determină economiștii să ia în considerare modificarea prognozelor pentru acest an. Evoluția sub așteptări a PIB-ului României în trimestrul trei determină economiștii să ia în considerare modificarea prognozelor de creștere economică, unii dintre ei vorbind de ajustări semnificative ale cifrelor de la estimări inițiale de 1,9% până la 0,8% pentru întregul an 2024.

„Datele semnal privind PIB-ul pentru trimestrul trei al acestui an au fost semnificativ sub așteptări, înregistrând o stagnare față de trimestrul precedent și o creștere de doar 1,1% în termeni anuali. Noi anticipăm o creștere de 0,5% față de trimestrul precedent și de 2% în ter-

meni anuali, în timp ce consensul Bloomberg era de 0,6% trimestru/trimestru și 1,6% an/an. După nouă luni, economia a crescut cu doar 0,9% față de perioada similară a anului precedent. Având în vedere detaliile limitate furnizate în prezent de Institutul Național de Statistică, putem doar specula asupra motivelor acestor rezultate dezamăgitoare. Structura creșterii PIB din T3 2024 va fi publicată pe 6 decembrie. Indicatorii cu frecvență ridicată sugerează o încetinire a consumului în T3 2024. Este posibil ca exporturile nete să fi continuat să aibă un impact negativ asupra creșterii economice, deși datele lunare privind comerțul internațional de bunuri indică faptul că impactul negativ ar putea fi moderat în acest trimestru comparativ cu cel precedent. Agricultură rămâne o incertitudine majoră și o preocupare în acest trimestru. Cifrele de producție au fost slabe în acest an, afectate de secetă, ceea ce prob-

abil a tras în jos și creșterea economică în trimestrul trei. Pe de altă parte, investițiile au continuat probabil să contribuie pozitiv, susținute de cheltuielile statului în infrastructură. Pe baza noilor date privind PIB și presupunând că nu vor exista revizuirii semnificative, ne reducem prognoza de creștere economică pentru întregul an la 0,8%, față de estimarea anterioară de 1,9%, a declarat, Ciprian Dascălu, economist-sef în cadrul BCR. De asemenea, Valentin Tătaru, macroeconomist la ING Bank România, a afirmat că o creștere economică de 1% este mult mai realistă față de cea avansată anterior de bancă. „Datele publicate astăzi privind PIB-ul pe trimestrul trei reflectă o activitate economică sub potențial, economia avansând cu numai 0,9% după primele nouă luni ale acestui an. Acest lucru se întâmplă chiar și pe fondul unei cereri de consum încă solide, judecând cel puțin după

cifrele privind vânzările cu amănuntul care sunt anticipate să crească în termeni reali cu aproximativ 10% în acest an. Având în vedere datele de astăzi, riscurile pentru prognoza noastră de creștere economică pentru 2024 de 1,3% sunt evidente îndreptate în jos, o cifră de aproximativ 1% părând mai realistă în acest moment. Pentru 2025 avem încă o estimare relativ optimistă privind creșterea economică, de 3%. Această cifră este însă puternic dependentă de modul în care va fi calibrată politica fiscală în 2025, riscurile fiind preponderant însoțite de o creștere a PIB mai mică decât estimarea noastră“, a spus Valentin Tătaru. La rândul său, Lucian Anghel, director general adjunct la Libra Internet Bank, a declarat că a avut de la început o perspectivă rezervată, aceasta fiind menținută în condițiile actuale, dar perspectivele sunt orientate în jos. „Creșterea PIB a accelerat ușor la nivel anual la

+1,1% în trimestrul al III-lea, de la +0,9% în perioada aprilie iunie a.c. și +0,5% în primul trimestru din acest an. Până la publicarea structurii PIB, putem anticipa câteva tendințe care s-au manifestat în trimestrul al III-lea referitoare la creșterea economică: consumul a continuat să susțină avansul, în condițiile în care activitatea de comerț, în principal cel cu amănuntul și apoi cel auto, a avut o evoluție pozitivă; creșterea anuală a deficitului comercial a pierdut ceva din intensitate în lunile iulie-septembrie, reducând din impactul negativ al acestuia asupra formării PIB, comparativ cu trimestrul al II-lea; elementele care ar fi putut contribui la temperatura creșterii anuale a deficitului comercial în trimestrul al III-lea sunt exporturile de autovehicule și consumul, acesta din urmă beneficiind și de o creștere a ofertei interne pe segmentul alimentar în perioada de vară, chiar dacă pe

ansamblu anul agricol a fost unul dificil; investițiile au continuat să crească, susținute de sectorul public, însă ritmul anual a rămas probabil unul modest, dacă ne uităm la evoluția lucrărilor de infrastructură; industria nu a reușit să iasă din teritoriul negativ, iar sectorul serviciilor pare să fi pierdut teren, în special pe segmentul celor prestate întreprinderilor. Ne menținem prognoza de creștere economică la 1,2% pentru întreg anul 2024, însă menționăm că riscurile la adresa acesteia sunt orientate în jos“, a explicat Lucian Anghel.

Ce arată datele oficiale?

Potrivit datelor publicate recent de Institutul Național de Statistică (INS), produsul intern brut nu s-a modificat în trimestrul trei al acestui an, comparativ cu trimestrul anterior, pe serie ajustată sezonier, în timp ce față de același trimestru din anul 2023, PIB a scăzut cu 0,2%.

„Produsul intern brut în trimestrul III 2024 nu s-a modificat, în termeni reali, comparativ cu trimestrul II 2024. Produsul intern brut a înregistrat o creștere de 1,1% față de același trimestru din anul 2023 pe seria brută și o scădere de 0,2% pe seria ajustată sezonier“, se arată în comunicatul INS.

În primele nouă luni ale anului, economia României a crescut cu 0,9% comparativ cu perioada similară a anului trecut, pe seria brută, și cu 0,8% pe seria ajustată sezonier.

În cel mai nou raport „World Economic Outlook“, publicat recent, Fondul Monetar Internațional (FMI) a revizuit în scădere la 1,9% estimările privind avansul economiei românești în acest an, de la 2,8% cât prognoza în aprilie.

La București, în luna septembrie, Comisia Națională de Strategie și Prognoză (CNSP) a modificat în scădere la 2,8%, de la 3,4% anterior, proiecția de creștere economică pentru anul acesta, Produsul Intern Brut urmând să se cifreze la aproape 1.769 miliarde de lei.

Cheltuielile pentru activitatea de cercetare-dezvoltare au ajuns la doar 0,51% din PIB

Cheltuielile efectuate în anul 2023 pentru activitatea de cercetare-dezvoltare au însumat 8,288 miliarde de lei, reprezentând 0,51% din Produsul intern brut, din care pentru sectorul public 0,19% și pentru sectorul privat 0,32%, conform datelor centralizate de Institutul Național de Statistică (INS). La sfârșitul anului 2023, 48.103 salariați își desfășurau activitatea în cercetare-dezvoltare, în scădere cu 1,9% față de anul 2022.

Cât s-a cheltuit pentru fiecare sector în parte

Potrivit sursei citate, în anul 2023 au fost cheltuite 8,288 miliarde de lei pentru

cele patru sectoare de performanță ale activității de cercetare-dezvoltare, din care 7,355 miliarde de lei cheltuieli curente (88,7%) și 933,2 milioane lei cheltuieli de capital, respectiv 11,3%. După sursele de finanțare ale cheltuielilor totale de cercetare-dezvoltare, în anul 2023, sursele furnizate de întreprinderi au avut cea mai ridicată pondere, respectiv 54,2%, urmate de fondurile publice (inclusiv fondurile publice generale universitare), respectiv 28,4%.

Pe surse de finanțare, cele mai mari sume provenite din fondurile publice au fost permise de unitățile din sectorul guvernamental, cu o pondere de 80%, urmate de unitățile din sectorul învățământ superior, cu o pondere de 43,7%. Sursele de finanțare pentru activitatea de cercetare-dezvoltare din străinătate au fost orientate în cea mai mare parte către unitățile din sectorul mediului de afaceri (47,9%), sectorul învățământ superior (33,9%) și sectorul guvernamental (15,2%).

La 31 decembrie 2023, în activitatea de cercetare-dezvoltare lucrau 48.103 salariați, din care 22.182 erau femei, respectiv 46,1%.

Ce pregătire au angajații din domeniu

La sfârșitul anului 2023, după nivelul de pregătire profesională al salariaților care au lucrat în activitatea de cercetare-dezvoltare, 40,5% au avut ca nivel de pregătire studii doctorale și programe postdoctorale, 44,5% au avut studii superioare de licență, master și/sau cursuri și studii post-universitare și 15% alt nivel de pregătire (exclusiv superioară). Dintre salariații cu studii doctorale și programe postdoctorale, 50,2% au fost femei. În funcție de orele efectiv lucrate, 73,3% dintre salariații care au desfășurat activitate de cercetare-dezvoltare în anul 2023, au lucrat cu normă întreagă de timp.

Pe categorii de ocupații, în anul 2023 ponderea cea mai mare a salariaților din activitatea de cercetare-dezvoltare a fost reprezentată de cercetători 64,8% din total, respectiv 31.182 salariați, în creștere cu 1.345 salariați, comparativ cu anul 2022.

„Decizia CCR în cazul suprataxării firmelor din energie aruncă în aer plafonarea prețurilor“

Statul va trebui să plătească firmelor suprataxate toți banii luați ilegal, adică aproape 5 miliarde de euro

Decizia CCR privind neconstituționalitatea suprataxării firmelor din energie aruncă în aer mecanismul plafonării prețurilor, finanțat de acest impozit suplimentar vărsat la acel fond de solidaritate, a declarat pentru News.ro analistul economic Adrian Negrescu.

Potrivit acestuia, statul român va trebui să plătească firmelor suprataxate toți banii luați ilegal, adică aproape 5 miliarde de euro

Sptămâna trecută, Curtea Constituțională (CCR) a constatat neconstituționalitatea prevederilor din OUG nr.27/2022 care obligă companii ce activează pe piața energiei să plătească o contribuție la așa-numitul Fond de tranziție energetică. Judecătorii CCR au considerat că taxa impusă acestora nesocotește principiul așezării juste a sarcinilor fiscale, principiu consacrat de Constituție.

„Decizia Curții Constituționale vine să confirme ceea ce spunem de ani de zile, că mecanismul inventat de autorități - suprataxarea jucătorilor din energie și folosirea banilor pentru a compensa plafonările de preț la energie și gaze - e o struțo-cămilă economică, absurdă din punct de vedere economic și ilegală din perspectiva modului în care statul aplică discreționar taxele pentru mediul de

afaceri“, a declarat pentru News.ro Adrian Negrescu.

„Mai mult rău decât bine“

Analistul economic consideră că introducerea suprataxării firmelor din energie „a făcut mai mult rău decât bine“, dovadă în acest sens fiind că în alte țări a fost aplicată numai temporar, iar firmele respective au beneficiat de facilități compensatorii, în timp ce în România, „din considerente electorale, s-a mers până în pânzele albe cu plafonările de preț la energie electrică și gaze, implicit cu suprataxarea, fapt care a suprumat piața energiei“. În timp ce în alte țări prețurile au scăzut, s-a reglat din prisma raportului concurenței, la noi statul a continuat un mecanism care a produs două efecte negative majore: a impus companiilor românești costuri cu energia și gazele mai mari decât în alte țări din Europa și a menținut prețurile artificiale la un nivel foarte ridicat. Iar cea mai bună dovadă o reprezintă declarația recentă a ministrului Energiei, care spune că, odată cu eliminarea plafonării, oamenii care consumă mai mult de 250 kWh vor plăti mai puțin. Logic te întrebi de pe acum la plafonări?, spune Adrian Negrescu.

Analistul a precizat că decizia CCR trebuie analizată și trebuie văzută motivația, după care se așteaptă ca „statul să fie nevoit să plătească firmelor suprataxate toți banii luați ilegal, adică aproape 5 miliarde de euro“. „Vom vedea dacă vor fi decise și penalități“, a menționat Adrian Negrescu. În opinia acestuia, un lucru este sigur, și anume faptul că statul „va trebui să plătească tuturor celor afectați de suprataxarea banii înapoi pentru că decizia CCR are rol de lege, se aplică tuturor, și nu doar celor care au atacat la Curte“.

„În plus, decizia CCR aruncă în aer, practic, mecanismul de plafonare a prețurilor la energie, finanțat de acest suprataxat care se vârsa la fondul de solidaritate. Dacă taxa este ilegală, probabil statul va fi nevoit să renunțe mai repede la plafonări, chiar din primele zile ale anului viitor, pentru că nu va mai avea cu ce să finanțeze acest program absurd de plafonare a prețurilor“, a conchis Adrian Negrescu.

Decizia CCR

Săptămâna trecută, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că sunt neconstituționale dispozițiile art.15 și cele ale Anexei nr.6 din OUG nr.27/2022 privind

măsurile aplicabile clienților finali din piața de energie electrică și gaze naturale în perioada 1 aprilie 2022-31 martie 2023, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul energiei, cu modificările și completările ulterioare. Articolul declarat neconstituțional este cel care prevede că, începând din 1 septembrie 2022, producătorii de energie electrică, entitățile agregate de producere a energiei electrice, traderii, furnizorii care desfășoară activitatea de trading și agregatorii care tranzacționează cantități de energie electrică și/sau gaze naturale pe piața angro, precum și partenerii din contractele financiare de asigurare a riscurilor (contracte de hedging) ai producătorilor de energie electrică plătesc o contribuție la Fondul de Tranziție Energetică. „În esență, Curtea a reținut că

prevederile legale criticate care impun obligativitatea achitării contribuției la fondul de tranziție energetică de către anumiți producători de energie electrică nesocotesc, în principal, principiul așezării juste a sarcinilor fiscale, consacrat de art.56 din Constituție, și dispozițiile art.45 din Legea fundamentală referitoare la libertatea economică și libera inițiativă, afectând concurența loială și descurajând producția de energie din surse regenerabile“, a argumentat CCR. Anexa 6 din OUG nr.27/2022 declarată ca fiind contrară Constituției este documentul prin care Guvernul a stabilit modul de calcul al contribuției la Fondul de tranziție energetică datorate de producătorii de energie electrică pentru activitatea de producție/entitățile agregate.

UE de la răscrucea rapoartelor Letta și Draghi

Cum percepe Bursa performanța actuală a bătrânului continent

Europa se trezește din pumni, în anul 2024 între doi boxeri de super-grea, America și China... Ba mai mult, U.E. se trezește că încasase pumni fiind doar arbitru, nu și concurent în ring.

Vom numi aici EUROPA nu continentul geografic (care se întinde până la Munții Urali și ar include maleficul imperiu fascist de la răsărit), ci doar Europa în formula ei unificată politic - într-un lax federalism -, anume „Uniunea Europeană” sau alternativ Europa în sens mai larg, ca piață comună ce include în „spațiul economic” și Regatul Unit (UK) Britanic, Norvegia, Elveția, Norvegia, Islanda ș.a. Secretul lui Polichinelle, pierderea competitivității Europei și în special a Uniunii Europene după un prim sfert de secol XXI deja scurs, a fost documentat în două celebre rapoarte coordonate de excepționali economiști, foștii prim-miniștri „tehnocrați” ai Italiei Enrico Letta (aprilie) și Mario Draghi (septembrie), ultimul având ascendentul și de Guvernator-șef la Banca Centrală Europeană (ECB) la vreme de criză.

Nu voi face aici și acum analiza rapoartelor, ample și ofertante, ci voi juxtapune concluziile lor rapide cu ce se vede dinspre două topuri relevante: al miliardarilor lumii (ținut de Bloomberg, septembrie a.c.) și cel al capitalizării bursiere ale celor mai mari 50 de companii de pe continent la început de an 2024.

Ce ne spune raportul Letta

Raportul lui Enrico Letta, intitulat „Mult mai mult decât o piață” („Much More Than a Market”), explorează ideea că Uniunea Europeană trebuie să fie percepută și tratată nu doar ca o entitate economică, ci și ca un actor politic, social și global major. Echipa condusă de Letta argumentează că Europa trebuie să își depășească dimensiunea pur economică, evoluând către o uniune politică și socială mai integrată. Enrico Letta le propune liderilor UE să integreze Telecomunicațiile, Energia și Finanțele și propune cea de-a 5-a libertate* a pieței unice, consacrată Inovării (Calea Europeană).

Acum 15 ani, Europa avea leitmotivul Directiva BÖLKENSTEIN de liberalizare a circulației serviciilor. Nu sunt convins că piața comună a finalizat încă această liberalizare (și succesul României la CJUE contra „Mobilitate 1” pe TIR-uri îmi confirmă asta: a fost un abuz ca șoferii noștri să se întorcă la 8 săptămâni).

Tot ca observație personală, primul mare test al constiențării acestor realități menționate de Letta a fost picat recent, politicienii Germaniei opunându-se preluării Commerzbank de către rivala UniCredit.

Ce ne spune raportul Draghi

Draghi: cele „10”, de fapt 12 domenii, cu 3 din ele însumate sub umbrela „Digitalizare și tehnologii avansate”, politici sectoriale analizate de Mario Draghi sunt - și le citez din CursdeGuvernare.ro -:

Energy / Materii Prime rare / Digitalizare și tehnologii avansate (Rețele Broadband de mare viteză și de capacitate, Inteligență Artificială și Computing, Semiconductori) / Industree Energo-intensive / Tehnologii Verzi / Automotive / Apărare / Spațiu / Farmă / Transport.

Politicile Orizontale sunt: „Accelerarea Inovației / Reducerea decalajului de Competențe / Investiții sustenabile / Relansarea Competiției / Întărirea Guvernantei”.

Europa nu stă chiar rău, având mulți „campioni” în mare parte din aceste 12

(10) sectoare „verticale” enumerate mai sus, doar că nu mai dictează de mult timp agenda globală; fie are jucători prea mici, de nișă, fie nu controlează întreg lanțul de valoare (de la materia primă critică la clientul final) și - mai relevant în ziua de azi - de integrare a noilor invenții și IP „proprietate intelectuală” (adică materia primă principală a secolului XXI) în produse finale. Iar toate acestea se văd la „turnesolul” Burselor.

Aș aminti rapid Spațiul, unde America și China au proiecte ambițioase de trimis astronauți / taikonauți pe Lună, apoi pe Marte, Rusia ca succesor al URSS încă are ceva capacități și propriul său modul din Spațiul Spațial Internațional, vin tare din urmă India sau Japonia sau Emiratele Arabe Unite; în acest timp, Europa cu ESA abia devine partener non-cheie al unora din misiunile ambițioase amintite mai sus.

Câți miliardari are Europa

Pentru a vedea dintr-o privire, „at a glance”, cum percepe investitorul de piață de capital / bursă de acțiuni, european, american sau asiatic (aici nu prea există granițe) performanța bătrânului continent, să analizăm cele două topuri, menționez că sunt dinamice, se schimbă de la o zi la alta, odată cu cotațiile de pe burse; dar nu atât de dramatic încât scurta analiză ce urmează să nu fie relevantă.

Topul Bloomberg al celor mai bogați oameni din lume în toamna anului 2024 arată așa:

Dacă numărăm steagurile, vedem că 20 din 30 sunt din America (SUA)! Din restul de 10, doar 5 sunt din Europa (toți din U.E. - asta nu e rău!), mai precis 4 Franța (fondatorul conglomeratului lider pe lux LVMH și moștenitorii L'Oréal și Chanel) și 1 Spania (fondatorul Zara).

Asia are doar 4, din care 2 India, 1 Japonia și doar 1 gigantică China (ale cărei burse de valori din Shanghai și Shenzhen scăzuseră cu cca. 45% de 5-6 ani până la recentul pachet de stimulare fiscală și monetară). America Latină completează cu fostul nr. 1 mondial, magnatul comunicațiilor din Mexic.

Dar ceea ce este șocant este că, din Europa, exponenții unor mari economii & piețe de capital (Londra a fost decenii nr. 1 și abia acum e depășită de Paris, Elveția e mereu în toate topurile financiare), avem la miliardari: UK zero / Germania zero / Italia zero / Elveția zero / Olanda zero / Suedia zero! Poate nu mă miră Germania și Italia, sau Suedia, pentru că „INDUSTRIA” MID-TECH, supusă concurenței globale (asiatice în principal), nu mai are de mulți ani marje care să susțină mari capitalizări bursiere.

În plus, companiile europene care i-au făcut bogați pe cei amintiți mai sus sunt grozave, au un marketing fabulos și nu pot fi numite „ale trecutului”, pentru că hainele, moda și luxul sunt atemporale. Dar, în niciun caz, nu pot

fi numite „ale viitorului”; nu au tehnologie de vârf la bază (deși o folosesc în afaceri și producție) și, mai important, nu au capacitatea de scalare a IT-ului american sau chinez. Așadar, aici, la miliardari, nu găsim niciunul din cele 12 (10) sectoare de vârf / critice enumerate de echipa Mario Draghi, nici cele 3-4 necesare a fi integrate și reformate de către raportul echipei Enrico Letta. Să vedem câte din aceste sectoare găsim în clasașamentul următor, cel de companii-campion pe continent.

Puține companii din Europa sunt printre campioni

TOP 50 al companiilor cu mari capitalizări bursiere din Europa, realizat de un website specializat în asta, ca orice top bursier, este volatil.

Constatăm că, dacă eliminăm din clasament, pe cele 10 din UK și 7 din Elveția și vreo 5 filiale din Irlanda / Olanda / Elveția ale unor companii SUA sau Africa de Sud (Accenture, Prosus, Eaton, Medtronic, Chubb), plus una din Norvegia, rămânem doar cu 27, puțin peste jumătate din țări U.E.! A 11-a din UK și cea mai mare e de fapt din Germania, cu sediul global mutat de câțiva ani în Irlanda.

Doar 27!!! - din care Franța 12 (cu Airbus cu tot), Germania 8 (cu tot cu „fugașii” Linde), Spania 1, Olanda în mod real doar 1 (dar campion pe echipamente pentru semiconductori / micro-procesoare și nr. 3 în top), Suedia un merituriu 2, Italia doar 1/2 (Stellantis**), Belgia 1/2 (jumătate este de fapt acționariat Brazilia), iar Danemarca unul singur (însă liderul absolut, compania farma lider la slăbit). Airbus și Stellantis (fuziunea Fiat și Chrysler cu PSA Peugeot-Citroën, ce deține și Opel) sunt înregistrate în Țările de Jos (Olanda), probabil din rațiuni fiscale și de legislație mai prietenoasă.

Din aceste 27 de companii ale țărilor U.E., dacă facem un „ciur al lui Eratostene” cu sectoarele enumerate de Draghi & Letta, rezultă că eliminăm 7 (4 mari franceze de lux sau FMCG, una din Spania și una din Belgia, dar și holdingul InvestorAB din Suedia, ce are deja campionul numărat - Atlas Copco), așa că rămân doar 20 de campioni din topul 50 al continentului. Mai mult, aceste companii, deși sunt mari și grozave fiecare în sectorul ei, nu se compară cu cele de peste ocean, mai ales cu cele ce domină acum revoluția digitală, numite generic „The Magnificent Seven”. Iar A.I.-ul - ca al 3-lea val al revoluției tehnologice IT - abia a pornit.

Diferențe de capitalizare

Capitalizări Bursiere totale: SUA 58 trilioane dolari / China 10,2 trilioane / Japonia 6,7 trilioane / Hong Kong (China) 6,15 trilioane / Euronext 5,9 trilioane (din care Franța 4,6 trilioane) / UK 3,3 trilioane / Germania 2,5 trilioane USD. Observăm că SUA are o capitalizare de 200% față de PIB, Japonia și

Franța ambele semnificativ peste 100% față de PIB-ul propriu, UK la paritate de aproximativ 100% cu PIB-ul său, în timp ce Germania doar la 55% din PIB. Așadar, vedem că SUA „cântărește” în piețele bursiere globale cât următorii patru competitori la un loc.

Mai mult, dominația americană devine și mai accentuată dacă analizăm companiile majore care conduc Revoluția Tehnologică. Ne aflăm acum spre finalul celui de-al doilea val de inovație adus de Internet, iar succesul Nvidia reflectă tranziția spre valul al treilea, cel al inteligenței artificiale (AI). Această nouă revoluție tehnologică va genera noi campioni, cum este deja OpenAI. Aceste companii-gigant au primit în ultimii ani diverse acronime, precum FAANG (Facebook, Amazon, Apple, Netflix, Google).

Astăzi, însă, cele care s-au detașat poartă denumirea de „Magnificent 7” și valorează aproximativ 15 trilioane de dolari! Această reprezentă cu 50% mai mult decât capitalizarea bursieră a piețelor de top ale Europei: Franța, UK și Germania combinate.

Dar de ce e Bursa atât de importantă?

Capitalizarea bursieră („MkCap”) este o valoare virtuală, determinată de tranzațiile de acțiuni din prezent. MkCap este „virtuală” deoarece presupune că întreaga companie ar putea fi vândută la prețul actual, ceea ce nu este realist decât în anumite tranzații de fuziuni și achiziții (M&A). MkCap este, de asemenea, rezultatul înmulțirii profitului anual cu un multiplicator (PER - Price to Earnings Ratio).

Ca o paranteză, când mai auziți mama că Apple cu o capitalizare bursieră de 3,5 trilioane de dolari „VALOREAZĂ” cât 10 Români!, să zămbiți. PIB-ul

României a fost de 320 miliarde de euro în 2023 (aproximativ 350 miliarde de dolari), adică a zecea parte din valoarea Apple. Însă piața bursieră americană are astăzi un PER de 24, ceea ce sugerează că investitorii se așteaptă să-și recupereze investiția în aproximativ 24 de ani, pe baza profiturilor generate anual de companii. România, pe de altă parte, cu o „rată fără risc” de obligațiunilor suverane pe 10 ani de 6,7%, ar putea pretinde un PER de maximum 14 (calculat ca 100% / 6,7%).

Bursa este un MOTOR ECONOMIC-FINANCIAR a cărui transmisie este realizată de PERFORMANȚA, de TRANSPARENȚĂ și de ÎNCREDEREA generată de acestea: de aici PER = x24 (ani de profituri) azi în America și doar x14-15 ani la noi. Am încredere că într-o țară stabilă îmi primesc banii investiți înapoi într-un sfert de secol. În plus, companiile de succes își cresc veniturile și profiturile în timp și atunci multiplul meu asumat pe investiția făcută azi se va micșora, intervalul recuperării va deveni mai scurt.

Un foarte cunoscut și de succes antreprenor și manager de la noi, Iulian Stanciu de la eMAG, a sintetizat foarte bine acest aspect, într-o conferință CursdeGuvernare.ro:

„Companiile mari construiesc planuri pe 10 ani sau 20 de ani. Companiile mari pot alocă un capital de risc într-un procent mai mare față de companiile mici. Companiile mari pot accesa piețele de capital, pot accesa bursa, pot accesa diverse alte finanțări pentru partea de equity, pentru a investi de multe ori în active intangibile, care sunt mai greu finanțabile prin metodele clasice, bancare. Vorbim aici de proprietate intelectuală, tehnologie, brand, poate chiar și

cultură - poate fi considerat un asset intangibil”, a spus fondatorul eMAG.

Diferă cultura de afaceri

„Acestea sunt lucruri care le ajută să se diferențieze și să producă valoare pe termen lung. Valoarea aceasta este împărțită către toți cei care stau la masă: acționari, angajați și, până la urmă, către societate prin taxele pe care aceste companii le plătesc. [...] Aceste investiții sunt veniturile companiilor medii și mici. O companie mare are și o contribuție indirectă semnificativă la economia unei țări”, a mai afirmat el.

Sigur că mai există o diferență între continente și culturile de business: Europa este mai orientată spre finanțările BANCARE decât prin Burse (doar Anglia și Franța excelează aici, poate Suedia și Elveția), sau prin finanțările cross-firme ale multinaționalelor de familie (cazul Germaniei). Așadar, topul celor mai valoroase companii listate ignoră multe companii de familie netransparente și nelistate bursier.

În ce sectoare economice stăm bine noi, bătrânul continent?

Europa nu stă rău în domeniul AVIAȚIE (AERO-SPACE) & APĂRARE (DEFENCE), unde AIRBUS deja a devenit lider mondial (Boeing este clar în cădere) și Franța a urcat pe locul 2 la exporturile de armament, la distanță după SUA, profitând de căderea Rusiei (dincolo de embargo, nici nu mai au acces la tehnologii vestice). Mai există companii puternice pe apărare și din UK (non-UE), Italia și Germania. AIRBUS are MkCap de 101 miliarde euro = 110 miliarde dolari / Safrane 94 / Rolls-Royce 59 / Dassault Aviation 48 / BAE Systems 49 / Thales 33,5 / Rheinmetall 23

Costuri de până la cinci ori mai mari la petrol și gaze

Dincolo de industriile și sectoarele enumerate mai sus, Europa în general și U.E. în special este puternic descoperită: dependența de importuri de ENERGIE (petrol și gaze), industriile sale energo-intensive intră în declin; vezi campionii Germaniei din chimie & petrochimie după tăierea gazului ieftin din Rusia. Au tehnologii deosebite, cu R&D dezvoltat în decenii, dar producția va trebui mutată în lipsa gazului. Datorită descoperirilor geologice recente făcute în Bazinul Permian (Texas - New Mexico) și a noilor tehnologii ca „Fracking” (fracturarea hidrolică), SUA au ajuns în secolul XXI cel mai mare producător global de petrol și gaze și exportator net. Își pot permite acum și o RE-INDUSTRIALIZARE cu energofage.

Atât geopolitic, cât și economic nu mai e aceeași situația ca la criza din anii '70, când tot Occidentul depindea de Orientul

Mijlociu. Astăzi doar Europa (și China) depind de prețul hidrocarburilor de import. Cum bine remarcă Raportul Draghi, Europa are un cost al energiei și gazelor de 2-3, respectiv de 3-5 ori mai mari decât al Americii. Parte din acest cost vine din norocul sau ghinionul geologic în raport cu SUA, dar o bună parte vine din faptul că nu s-au prea permis fuziuni (M&A) transfrontaliere în Europa.

/ Leonardo 13,3 (toate în miliarde dolari).

Aviația-spațiu și armamentul sunt domenii de vârf, doar că nu au capacitatea de „scalare” a software-ului! La fel și pe NUCLEAR-CIVIL, domenii deja redescoperite ca sursă de energie nepoluantă, cu emisii spre zero, unde doar o mână de multinaționale din Franța (scumpă) și America (tot scumpă) împart o piață mondială de tip oligopol - construirea de reactoare - cu Rusia (ieftină), China (ieftină) și Coreea de Sud.

Farmaceuticele sunt și ele un domeniu de excelență al Europei

În Top 20 ar fi 6 europene, iar în top 21 ar fi chiar 7 (1/3 ca număr); însă doar 3 din ele sunt din țări U.E. Astfel, după liderii americani în cea mai mare parte - locul 1 Eli Lilly cu MkCap de 820 mld dolari -, primele din Uniunea Europeană sunt: Novo Nordisk din Danemarca (un fabulos loc 2 cu 522 mld dolari capitalizare bursieră, adus de celebrul medicament de diabet și slăbit Ozempic), iar Sanofi din Franța (137 mld dolari) vine abia pe locul 11 și Merck KGaA din Germania (74 mld dolari) abia pe locul 21. Mai apar în top 10: Roche și Novartis din Elveția și AstraZeneca, UK (între 230-250 mld dolari fiecare). Dar alte domenii unde U.E. avea mari campioni, liderii Germaniei pe AUTO & AUTOMOTIVE („cei 3 mari” și furnizorii lor), sau liderii industriilor „verzi”, sunt azi sub o uriașă presiune venită din China. Să nu uităm cum Comisia a blocat acum câțiva ani o fuziune între Alstom și divizia Siemens de trenuri, care ar fi creat un campion european apt să se bată cu liderul mondial absolut, chinezii de la CRCC.

Departele de revoluția AI

Materiile prime „rare” ce potentează în „tehnologiile verzi” ale deceniului sunt controlate de China. Am acoperit toate cele 9 domenii ale Raportului Draghi: ar mai fi „Digitalizare și tehnologii avansate (Rețele Broadband de mare viteză și capacitate, Inteligență Artificială și Computing, Semiconductori)”. America rămâne continent-leagăan al electronicii avansate (transistorul, din care se trag toate „cipurile” și semiconductorii / micro-procesoarele, a fost inventat în SUA după WW2, chiar dacă producția de masă a fost mutată în decenii spre Asia); plus leagănul mai recentei revoluții a Internetului. Iar revoluția A.I. de astăzi a luat avânt tot în America, deși chinezii se lăudau cu mult mai multe date și brevete în acest domeniu: SPIRITUL ANTREPRENORIAL și ECOSISTEMUL din SUA au făcut diferența! Diferența de performanță dintre continente în general și dintre America și Europa în special se păstrează și când privim topurile de „UNICORNI” (start-up-urile cu valoare >1 miliard dolari): Din nou, Europa este în top 5 doar prin U.K., care tocmai a zis „pa” U.E.! Rectific, a zis Brexit. Va găsi oare EUROPA unită calea spre a replica avantajele competitive - întregera deplină a piețelor interne, investiții R&D masive, antreprenoriat pasionat și rapid scalabil - ale acestor doi super-grei?!

Uneori investitorul se înșală, la fel ca felina sau ursul

AUTO: sunt comentatori ce spun că e o ANOMALIE faptul că TESLA (Motors) din SUA are o capitalizare mai mare decât 7 sau 10 companii de profil din vechea Europă sau cele din Japonia, Coreea de Sud. La fel și companii inovatoare chineze: BYD (unde a investit Warren Buffet), SAIC, Geely cântăresc bursier peste multe din Germania, nu mai vorbim de cele din Franța sau Italia. TESLA 755 miliarde de dolari, TOYOTA 240 miliarde dolari, BYD 123 / Mercedes-Benz 93 / VW 55 / BMW 54 / General Motors 54 / Hyundai 45 / Ford 42 / Stellantis 37 / SAIC Motor 24 / Geely 18 / Chery 14 / Renault 11 (toate sumele enumerate sunt în miliarde de dolari, iar cotațiile din octombrie 2024). „Cârcoțaii” care spun asta uită faptul că

Compania OMV din Austria ar putea rămâne fără gaz rusesc până la sfârșitul anului

Furnizarea de gaze rusești către compania de petrol și gaze OMV din Austria riscă să se oprească înainte de sfârșitul anului din cauza unui caz de arbitraj intentat împotriva Gazprom, relatează Reuters. Austria este una dintre puținele țări europene încă dependente de gazul rusesc. O mare parte a restului continentului european a redus importurile în urma invaziei la scară largă a Moscovei în Ucraina în 2022.

Miercuri trecută, OMV a declarat că a primit o hotărâre arbitrală de la Camera Internațională de Comerț (ICC) prin care i se acordă peste 230 de milioane de euro, în urma livrărilor de gaz deficiente ale Gazprom către unitatea OMV din Germania, care s-au încheiat în septembrie 2022. Conducerea de gaze Nordstream din Rusia către Germania a fost sabotată la acea vreme prin explozii și nu a mai fost niciodată reparată.

OMV va trebui să compenseze creanța

Deși hotărârea arbitrală se referă la livrările de gaze către unitatea austriacă din Germania, în cazul în care Gazprom nu plătește suma decisă de instanță, OMV va trebui să compenseze creanța cu facturile din cadrul contractului său din Austria de furnizare de gaze pe care îl are cu Gazprom Export, gaze ce vin printr-o rută ce tranzitează Ucraina. Ruta de tranzit ucraineană se va încheia oricum și ea la sfârșitul anului, dacă nu va fi prelungit contractul între Naftogaz din Ucraina

și Gazprom. Kievul a declarat în repetate rânduri că nu va încheia un nou contract cu Gazprom.

Plățile OMV pentru gazul destinat Austriei sunt de obicei efectuate către Gazprom în fiecare lună, spre sfârșitul lunii, ceea ce înseamnă că gazul s-ar putea opri în această lună sau în decembrie, a declarat compania. Gazprom a refuzat să comenteze.

„Următoarea dată de scadență a plăților (20 noiembrie) ar putea însemna că livrările de gaze prin Ucraina se vor înjumătăți începând cu 21 noiembrie, dacă Gazprom renunță la livrare”, a explicat Klaas Doezman, analist de piață la Brainchild Commodity Intelligence.

Prețurile spot la gaz au explodat

Spre sfârșitul săptămânii trecute, prețurile la gaze, la bursa spot olandeză, au atins cel mai ridicat nivel din aproape un an, din cauza temerilor că livrările de gaze rusești către Austria ar putea fi întrerupte. În luna august, 82% din toate importurile de gaze ale Austriei proveneau din Rusia, potrivit datelor Ministerului austriac al Energiei. Unul dintre motivele pentru care cantitățile mari continuă să ajungă în Austria este faptul că OMV are un contract de furnizare cu Gazprom până în 2040. Acest contract stipulează o livrare anuală de aproximativ 6 miliarde de metri cubi de gaz și include o clauză „take-or-pay”, care obligă OMV să plătească indiferent dacă primește sau nu gazul. OMV a

declarat că se pregătește de ceva timp pentru o eventuală întrerupere a furnizării de gaz rusesc și că încă poate livra gaz clienților săi. OMV are asigurată capacitatea de transport din Germania și Italia către Austria, precum și contracte pe termen lung cu alți furnizori de gaze. De asemenea, poate obține gaze naturale lichefiate din Țările de Jos.

„Evoluțiile actuale legate de contractul de furnizare a gazului rusesc către OMV trebuie luate în serios, dar nu reprezintă o amenințare imediată la adresa securității noastre de aprovizionare. Am știut întotdeauna că aprovizionarea cu gaze din Rusia nu este sigură”, a declarat Leonore Gewessler, ministrul austriac al climei și energiei, într-o postare pe X.

Și alte companii europene de gaze au intentat procese împotriva Gazprom pentru livrări mai mici decât cele contractate sau pentru neîndeplinirea obligațiilor contractuale, inclusiv CEZ, RWE, Uniper și ENI. Gazprom a lansat la rândul său numeroase litigii cu companii europene în legătură cu livrările de gaze, pentru a încerca să respingă pretenții în valoare de cel puțin 17 miliarde de euro. De asemenea, Gazprom a încercat să mute arbitrajul la instanțele rusești, afirmând că sancțiunile Uniunii Europene îi interzic accesul la justiția europeană, în timp ce restricțiile occidentale interzic utilizarea cardurilor bancare rusești și complică procesul de eliberare a vizelor de intrare.

Top tranzacționare BVB - 18.10 -18.11 (segment principal)

Simbol	SOCIETATEA	VALOARE (lei)	VOLUM	NR. TRANZ.	PRET (lei)	VAR. (%)
TLV	BANCA TRANSILVANIA S.A.	231.349.180,10	8.125.777	14.591	29,0000	5,07
H2O	HIDROELECTRICA S.A.	210.311.210,00	1.722.196	8.056	121,0000	-1,39
SNP	OMV PETROM S.A.	126.022.067,53	171.827.870	15.254	0,7360	2,01
FP	FONDUL PROPRIETATEA	69.027.505,81	217.014.866	9.017	0,3330	-2,46
EL	ELECTRICA S.A.	49.399.155,38	3.793.718	2.115	12,8000	-3,61
SNG	ROMGAZ S.A.	41.139.584,61	7.682.351	6.418	5,5200	1,85
DIGI	Digi Communications N.V.	30.606.831,60	472.245	3.278	67,0000	0,30
BRD	GRUPE SOCIETE GENERALE S.A.	23.114.472,50	1.180.097	4.432	19,0000	-7,99
ONE	ONE UNITED PROPERTIES	22.329.653,23	45.799.665	4.858	0,4975	-3,21
SNN	NUCLEARELECTRICA S.A.	15.467.563,35	356.208	4.915	42,7500	-0,81
TTS	TRANSPORT TRADE SERVICES	13.096.229,01	2.080.440	2.961	5,3900	-23,76
M	Med Life S.A.	10.359.708,94	1.739.988	2.334	6,1100	5,53
SFG	SPHERA FRANCHISE GROUP	10.028.534,20	247.995	1.521	40,5000	-0,74
TRP	TERAPLAST SA	9.758.032,97	21.020.832	2.536	0,4570	-6,16
PREB	PREBET SA AIUD	7.949.163,22	3.822.284	360	2,0800	-0,95
TGN	S.N.T.G.N. TRANSGAZ S.A.	7.190.004,70	300.165	1.836	23,9000	0,00
WINE	PURCARI WINERIES 6.920.512,52	466.683	1.468	14,8800	-1,72	
PE	Premier Energy PLC	6.778.514,25	343.555	1.568	19,7100	-3,29
INFINITY CAPITAL INVESTMENTS S.A.		6.685.629,87	2.731.039	998	2,4500	1,66
TEL	TRANSELECTRICA	5.739.244,00	140.055	2.021	43,4000	12,73

Top tranzacționare BVB - 18.10 -18.11 (SMT)

Simbol	SOCIETATEA	VALOARE (lei)	VOLUM	NR. TRANZ.	PRET (lei)	VAR. (%)
FOJE	FORAJ SONDE SA VIDELE	46.943.344,90	3.750.824	141	14,7000	3,52
BRCR	BRAICONF SA BUCURESTI	2.479.438,20	11.584.192	7	0,2500	-10,71
BAYER AG.	1.983.411,26	16.686	449	101,0000	-23,22	
HUNT	IHUNT TECHNOLOGY	1.450.865,30	3.374.313	153	0,4200	-6,67
HEAL	HELIOS SA ASTILEU	1.376.021,60	117.557	235	25,8000	189,89
DN	DN Agrar Group	1.373.118,03	884.764	679	1,5800	4,64
LHA	DEUTSCHE LUFTHANSA A.G.	1.182.459,49	35.826	177	31,5900	-7,06
BENTO	2B INTELLIGENT SOFT S.A.	926.485,25	71.890	567	12,8500	-2,65
CTT	CONTINENTAL A.G.	851.138,10	2.779	53	314,0000	4,67
BUCV	BUCUR SA Bucuresti	739.931,10	671.685	350	1,1200	-8,20
JTG	J.T. GRUP OIL S.A.	647.561,02	130.703	388	4,9000	0,00
LIH	LIFE IS HARD S.A.	464.425,83	446.389	274	1,0100	-7,34
RELE	RELEE SA MEDIAS	433.937,50	29.096	21	12,5000	2,46
IPRU	IPROEB SA Bistrita	365.729,72	221.452	258	1,6600	-2,35
BMW	BAYERISCHE MOTOREN WERKE	358.738,30	1.043	99	342,7000	-8,95
AGQR	ALDANI MASTER CAPITAL S.A.	351.869,45	458.410	112	0,9600	-15,04
AG	AGROLAND BUSINESS SYSTEM S.A.	316.686,16	245.203	258	1,2900	-0,77
CC	Connections Consult	301.937,75	46.016	184	6,5000	-6,47
MET	META ESTATE TRUST	293.258,66	467.796	307	0,6200	-3,13
PRSN	PROSPECTIUNI SA BUCURESTI	278.977,13	1.688.812	191	0,1625	-6,61

Victoria lui Trump în alegeri a dus prețul aurului la cel mai redus nivel din ultimele două luni

Prețul aurului a înregistrat un nou declin, ajungând la cel mai scăzut nivel din ultimele două luni, pe măsură ce sentimentul de „risk-on” domină piețele, iar dolarul american

continuă să se întărească după victoria lui Donald Trump la alegerile din SUA de săptămâna trecută, transmite CNBC. Prețul metalului prețios a scăzut cu aproximativ 7% de la

anunțul rezultatelor electorale din Statele Unite, prețul spot fiind de 2.559,2 dolari pe uncie, iar contractele futures la New York Mercantile Exchange tranzacționându-se la 2.567,3 dolari pe uncie.

Maximilian Layton, director global al cercetării în domeniul mărfurilor la Citi, a declarat că este posibil ca prețurile aurului să rămână scăzute, pe măsură ce piețele de acțiuni americane beneficiază de perspectiva unor taxe mai mici și reglementări reduse.

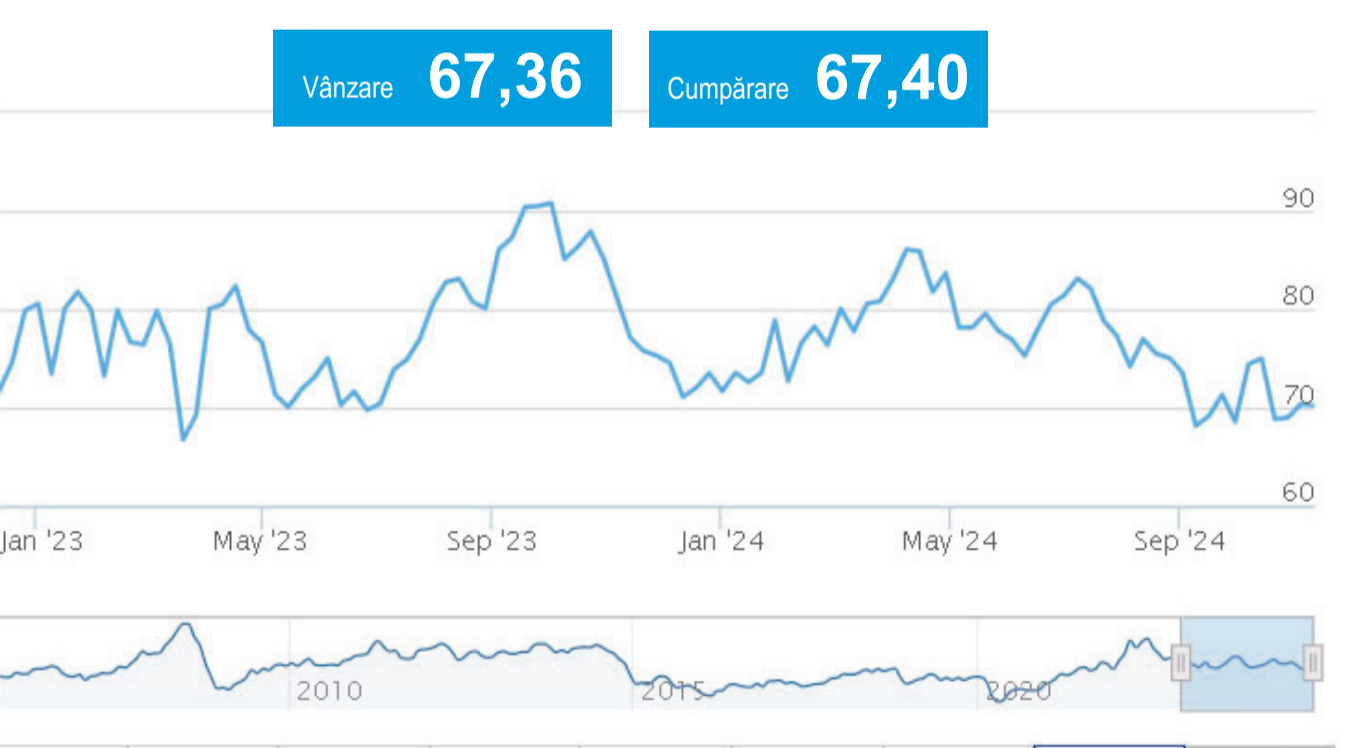
Intensificarea cererii pentru active mai riscante, inclusiv criptomonede, a contribuit la scăderea prețului aurului, bit-

coin atingând pentru prima dată pragul de 93.000 de dolari. Dolarul a ajuns și el la un maxim al ultimului an, ceea ce face aurul mai scump pentru deținătorii altor valute.

În ciuda acestei tendințe descendente, analiștii rămân optimiști în privința fundamentelor pieței aurului, menționând că tensiunile geopolitice și cererea ridicată din partea băncilor centrale ar putea sprijini creșterea prețurilor în viitor. Firma financiară Canaccord Genuity preconizează că băncile centrale vor continua să cumpere aur la niveluri record în contextul incertitudinilor globale.

Prețul petrolului în ultima săptămână

Prețul bitcoin în ultima săptămână

„Moby Dick” dă o lovitură de sute de milioane de euro mafiei italiene

Aproximativ 40 de mandate de arestare au fost emise și s-au confiscat bunuri în valoare de 520 de milioane de euro într-o operațiune - denumită „Moby Dick” - în care s-au făcut percheziții în întreaga Europă, care a distrus structura de fraudare a TVA - prin facturi false estimate la 1,3 miliarde de euro - care acționa în Europa și în care este implicată mafia italiană, declară surse judiciare AFP.

La cererea Birourilor Parchetului European (EPPO) din Milano și Palermo, un judecător de la un tribunal din Milano a luat aceste măsuri în vederea reprimării unei „asocieri de răufăcători care se ocupa cu fraude cu TVA

intercomunitară în comerțul cu produse informatice și cu spălarea profiturilor”, anunță într-un comunicat EPPO.

Facturi nereale de 1,3 miliarde de euro

Ancheta a permis evaluarea la 1,3 miliarde de euro a sumei facturilor false emise. În afară de Italia, percheziții și confiscări erau în curs în alte opt state membre ale Uniunii Europene vizate în această fraudă - și anume Spania, Luxemburg, Cehia, Slovacia, Croația, Bulgaria, Cipru și Olanda - dar și în Elveția și Emiratele Arabe Unite (EAU), potrivit aceleiași surse. Patru dintre persoanele arestate în

baza unui mandat european în cadrul operațiunii se aflau în Cehia, Olanda, Spania și Bulgaria.

Premierul italian Giorgia Meloni îi felicită pe anchetatori și apreciază că succesul operațiunii demonstrează „angajamentul Guvernului în lupta împotriva evaziunii fiscale”, evaluată în Italia la peste 80 de miliarde de euro pe an - reprezentând aproape 4% din PIB-ul Italiei.

Fraudarea TVA prin metoda „carusel”

Judecătorul din Milano însărcinat cu dosarul a dispus să se confişte preventiv bunuri și sume de bani în valoare de

peste 520 de milioane de euro. El a reținut împotriva conducătorilor acestei rețele circumstanțe agravate prin „favorizarea asocierilor criminale mafioate”.

Fraudarea TVA-ului prin metoda „carusel” costă UE aproape 50 de miliarde de euro pe an, potrivit ultimelor estimări disponibile ale Europol. Ea implică mai multe întreprinderi cu sediul în cel puțin două state membre UE. Ea constă în obținerea rambursării sau deducerii TVA aferentă unei livrări intracomunitare de bunuri, în condițiile în care această taxă pe valoarea adăugată (TVA) nu a fost plătită administrației fiscale respective.

Casa de modă Burberry a anunțat o reorganizare masivă

Burberry încearcă să recâștige interesul cumpărătorilor și să își îmbunătățească vânzările în scădere, concentrându-se pe designuri de patrimoniu și piese de colecție în cadrul unui plan strategic numit „Burberry Forward”, dezvăluit joi, care a urcat acțiunile pe peste 18%, transmite CNBC. Planul are scopul de a reconecta brandul cu esența sa originală și de a

adopta o abordare mai selectivă asupra produselor, punând accent pe paltoanele și eșarfele iconice ale mărcii.

După anunțul restructurării, acțiunile Burberry au crescut cu peste 22% și au închis cu un avans de peste 18%, marcând cea mai mare creștere zilnică înregistrată vreodată. CEO-ul Joshua Schulman, aflat la conducerea companiei din iulie, a

subliniat necesitatea de a corecta rapid direcția și de a re poziționa Burberry pentru o creștere profitabilă și sustenabilă.

Planurile de relansare au fost prezentate în același timp cu rezultatele intermediare pe 2024, care au arătat o scădere

de 20% a vânzărilor pentru al doilea trimestru consecutiv. În timp ce sectorul de lux înregistrează o încetinire, Schulman consideră că Burberry poate reveni în prim-plan prin punerea accentului pe autenticitate și designuri britanice de tradiție.